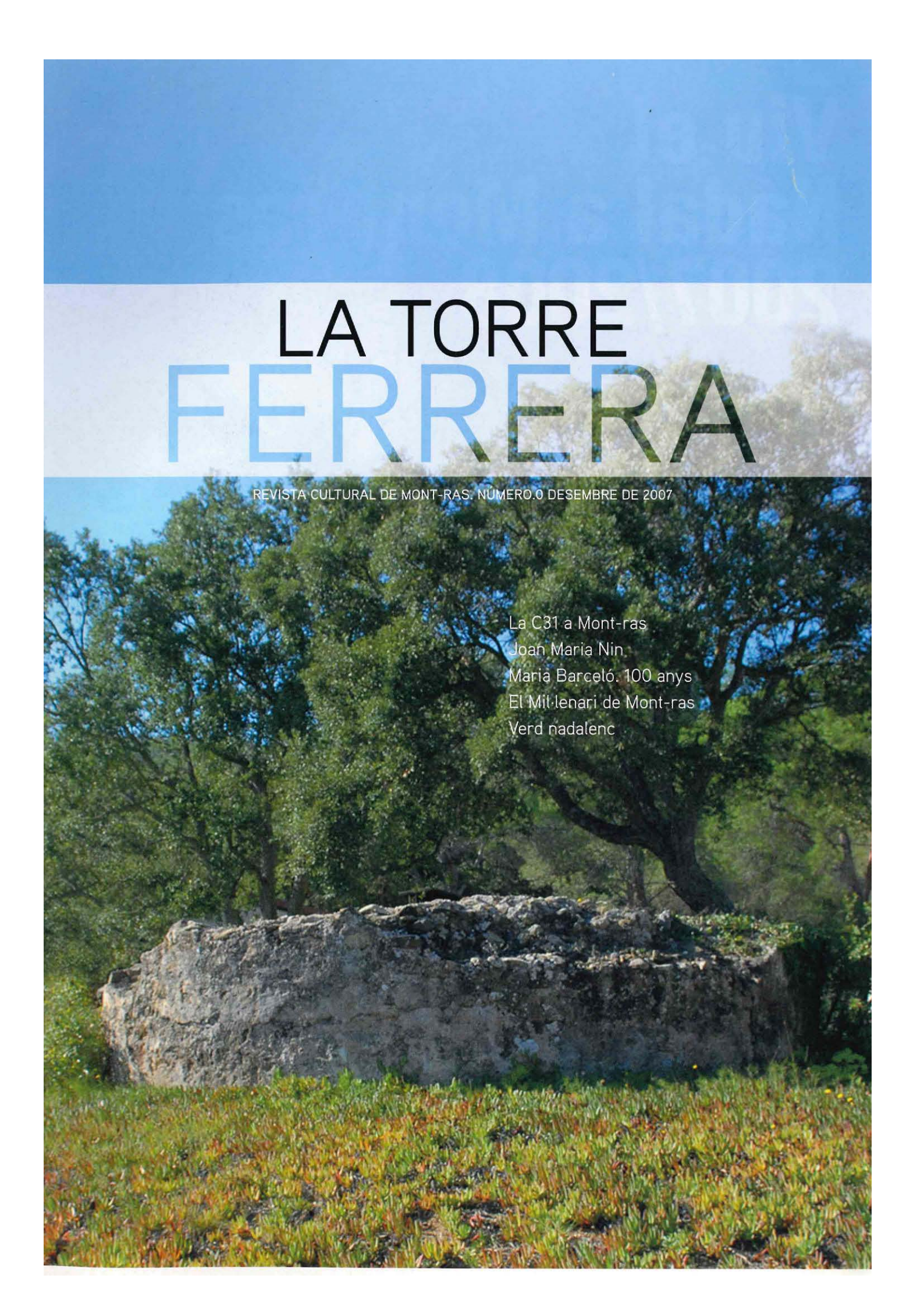

The cover of the magazine 'LA TORRE FERRERA' features a landscape photograph. In the foreground, there is a low, rustic stone wall made of irregular stones. Behind the wall, a dense forest of green trees fills the background. The sky is a clear, bright blue. The title 'LA TORRE FERRERA' is printed across the top half of the cover. 'LA TORRE' is in black, and 'FERRERA' is in a large, light blue font that appears to be partially transparent, allowing the background image to show through the letters.

LA TORRE FERRERA

REVISTA CULTURAL DE MONT-RAS. NÚMERO.0 DESEMBRE DE 2007

La C31 a Mont-ras
Joan Maria Nin
Maria Barceló. 100 anys
El Mil·lenari de Mont-ras
Verd nadalenc

Viu el Nadal a Mont-ras 2007/2008

DIJOURS 6 DE DESEMBRE DE 2007

18h. Sala polivalent de l'Ajuntament
Inauguració de la IX Exposició de Diorames de l'Associació Amics del Pessebre del Baix Empordà

18.30h. Sala d'exposicions
Entrega d'obsequis als nouvinguts/des

DISSABTE 22 DE DESEMBRE DE 2007

21h. Pavelló poliesportiu
Gran quina popular amb espectaculars regals i lots

DIUMENGE 23 DE DESEMBRE DE 2007

12h. Església de Sant Esteve de Mont-ras
Missa cantada per la Coral Parroquial de Sant Esteve de Mont-ras i la coral els Refilets del CEIP Torres Jonama de Mont-ras. En acabar es farà cagar el tió.

DILLUNS 24 DE DESEMBRE DE 2007

24h. Església de Sant Esteve de Mont-ras
Missa del gall i concert de Nadal cantat per la Coral Parroquial de Sant Esteve de Mont-ras. En finalitzar els actes, pisolabis al voltant de la foguera

DISSABTE 29 DE DESEMBRE DE 2007

De 17 a 19h. Sala polivalent de l'Ajuntament
Arribada del patge reial, a qui tots els nens i nenes poden fer arribar la carta per als Reis Mags.

DISSABTE 5 DE GENER DE 2008

19h. Pels carrers de la vila
Desfilada del Reis Mags d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar i els seus patges. Arribada a l'Ajuntament on faran el pregó a la balconada de la plaça i, en acabar, entrega de regals als nens i nenes assistents al pavelló esportiu.

Nota: Si algun nen està malalt haurà de trucar a l'Ajuntament el divendres de 10 a 14h. per rebre la visita dels Reis a casa seva. A l'entrada de l'Ajuntament s'instal·larà una bústia reial, des del dia 17 de desembre a la nit dels Reis.

L'organització es reserva el dret de modificar qualsevol acte per causes alienes a la seva voluntat.

Ajuntament de Mont-ras

EDITORIAL

“La Torre Ferrera”, independent, sense cap vinculació ni política ni social que pugui restringir la nostra llibertat, surt per primera vegada amb decidida voluntat de servei al poble de Mont-ras. Modestament, però amb convicció, voldríem esdevenir espai de trobada d'opinions, projectes i font d'inspiració dels habitants del nostre poble, però també transmissor de missatges de divulgació. Per això és variada la graella de possibilitats que pretenem incloure en les pàgines de la Revista. La periodicitat bianual a què provisionalment ens sotmetem (20 de juliol i 20 de desembre), no ens deixa marge més que per aspirar a reflectir la vida social de Mont-ras amb notícies, la major part de les quals no seran pas d'actualitat immediata, a deixar constància de fets amb prou importància per a ésser ressenyats i a anunciar rellevants projectes de futur. No hi faltaran, però, entrevistes amb persones de famílies d'arrel mont-rasenca, de famílies nouvingudes, ni les de personalitats d'una manera o altra vinculades amb el nostre entorn o temporalment afincades entre nosaltres.

Quant a les pàgines de cultura i divulgació, seran cobertes amb temes de: Història local i patrimoni (esdeveniments notables ocorreguts a Mont-ras en el passat i si s'escau també en el present), Natura (flora, fauna i medi ambient), Educació (activitats i projectes del CEIP “Torres Jonama i de la llar d'infants “El Girasol”), Esport i lleure (aportacions que les nostres entitats esportives vulguin ressenyar-hi), Turisme (Itineraris de muntanya, passejades i caminades locals a peu, a cavall, en bicicleta), Literatura (contes, històries), Salut (aportacions divulgatòries de professionals de la medicina), Gastronomia (receptes, costums i orientacions culinàries) i qualsevol altre aspecte que ens sembli oportú d'ésser-hi inclòs. Un espai veritablement important que voldríem emplenar és el de les “Cartes al Director” però, en aquest cas, això només depèn de vosaltres. Esperem la vostra col·laboració.

Us desitgem a tots unes bones festes de Nadal i un any 2008 farcit de salut i de projectes acompanyats.

Nota al peu de l'editorial

Iniciar un projecte cultural de qualsevol mena no és una tasca senzilla, ni en la creació del grup de treball, ni en la definició dels continguts, ni l'engrescament dels col·laboradors altruistes, ni molt menys en la recerca del finançament.

Fer una revista com “La Torre Ferrera” que no vol ser un butlletí propagandístic de res ni de ningú, ni una revista de retalls de diari, ni una publicació per sortir del pas, és un repte que volem afrontar amb tot el rigor necessari perquè sigui una autèntica aportació a la nostra cultura local i també nacional.

Aquest número 0 que teniu als dits, és només la maqueta de la revista que volem fer. Les aportacions dels lectors d'aquest número ens han d'ajudar a donar la forma i el contingut de “La Torre Ferrera”.

Redacció i publicitat:
latorreferrera.montras@gmail.com. Tel. 629.64.29.81

Director:
Joan Grañén

Coordinació:
Núria Pujol

Col·laboradors:
Santi Massagué
Joan Badia-Homs
Jordi Jordà
Patricia Ferrer
Anna Sabrià
Núria Pujol
Francesc Gomes
Montserrat Verdaguer
Carles Mascoso
Vikki Benito
Irene Genís
Martí Sabrià
Meritxell Gaspà
Isabel Antúnez
Glòria Vidal
Josep Genís
Enric Genís
Eulàlia Corball
Miquel Ros

Fotografia:
Xavier Grañén
Francesc Gomes
Paco Dalmau

Publicitat:
Irene Genís
Patricia Ferrer

Correccions:
Consorci de Normalització Lingüística

Impressió:
Gràfiques Trema. Arbúcies

Dipòsit legal:
Gi. 1386/2007

Aquesta publicació no comparteix necessàriament les opinions signades pels col·laboradors.

Prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta revista, per qualsevol mitjà, sense autorització expressa.

L'ESVORANC QUE VA ENTERRAR L'ALCALDE

SANTI MASSAGUER

Ens habituarem a viure amb la 'ronda' arran de nas. Però no era això el que necessitàvem. Els enginyers de camins van a la seva i trinxen el territori sense pietat. Fan desaparèixer, amb l'ajut de les brigades mecanitzades, paisatges que havien format part de la nostra vida. Imatges que ens suggerien molts records, però que enterrades sota l'asfalt, mai més tornarem a contemplar...

És per aquestes raons tan simplement sentimentals que ens preguntem –contra aquests corrents de progrés– si era aquest el millor camí. Entre els que demanaven una autopista i els que encara voldrien passar amb el camí ral, hi havia una sortida intermèdia que consistia en desdoblant la carretera entre Palamós i Palafrugell. L'escull del projecte era que Mont-ras es trobava al bell mig. Es va aplicar després de molts estira-i-arronses, amb amenaces de dimissió incloses, el que en direm la solució Montalban, que tampoc s'ha realitzat com ens l'explicaven.

Les carreteres avui han de transcórrer per defora de les poblacions. La tendència ancestral d'apropar la vida ciutadana dels pobles arran de la via de comunicació principal s'ha extingit malgrat que encara en alguns indrets es malda per mantenir aquests privilegis feudals. De manera que derivant el trànsit que circulava per davant dels desapareguts restaurants Can Masses, Cal Filferro i Can Terites per un traçat semblant al desviament provisional que passa entre Palafrugell i Mont-ras –amb les amplades corresponents– hauria pogut evitar l'esvoranc.

Fotografia: Paco Dalmau

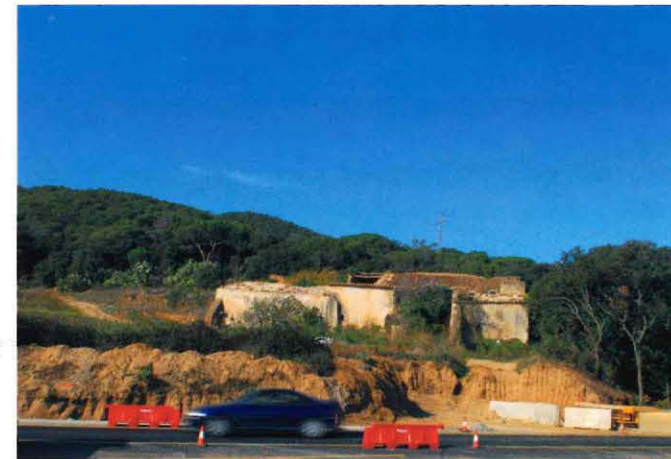
Fotografies cedides per J. Grañén

Fotografia cedida per Can Masses

Fotografia: Paco Dalmau

En Manel Montalban pensava que soterrant el trànsit tenia el problema resolt i que el passeig que apareixeria al damunt es convertiria en un factor molt ben valorat que li tornaria a fer guanyar les eleccions. Els terminis que van donar als alcaldes eren molt optimistes i les obres de la C-31 s'han allargat inoportunament. Per a en Montalban no podia ser de forma més negativa, ja que no haver arribat al 27 de maig amb la feina feta, li va costar el càrrec. Mont-ras li va passar factura de les espantoses molèsties que han hagut de suportar els veïns de la població. Totes les esgargamellades per defensar un resultat final que es veia llunyà i intangible foren vanes. Tot i que la candidatura de l'alcalde en funcions va ser la més votada, una coalició de les altres dues forces amb representació consistorial varen donar la presidència de l'ajuntament a Mercè Català.

El flamant govern municipal haurà de gestionar un poble, políticament, anímicament i físicament, nou. És un repte però, com diuen els economistes, també una oportunitat. Els passos són ben concrets: conduir la crisi, habitar els costums als nous espais i retornar la il·lusió a comerciants i veïns. Res no és fàcil però no ens podem quedar amb els braços creuats.

A la vista de com ha afectat la vida pública de Mont-ras aquest desdoblament viari, dels greus enfrontaments entre veïns sorgits a Llofriu per la continuació de la carretera, el batibull que hi ha a La Bisbal ara que han de decidir el traçat i així, un lloc rere l'altre, fins a Girona, el millor que s'hagués pogut fer era deixar la carretera com estava per al trànsit local i construir de bell nou una autovia Palamós-Girona amb sortides a Palafrugell, La Bisbal i Flaçà. Per on, i de quina manera, serien qüestions que decidirien els tècnics. L'única premissa que els demanàriem, d'obligat compliment, fóra que la carretera no formés part del nostre hàbitat, i a ser possible ni del nostre horitzó.

OPINIONS

Malgrat algunes opinions aparegudes recentment en alguna publicació local, tots els mont-rasencs som plenament conscients que cap altra situació, fet o obra ha canviat tant el nostre poble i la nostra vida com el desdoblament de la C-31. És per això que el tema central d'aquesta edició està dedicat a aquesta obra i les seves repercussions.

Atenent al tarannà de la revista hem demanat opinió a gent ben diversa: Alcaldes i ex-alcaldes de Mont-ras, alcaldes d'altres pobles afectats i naturalment a la gent del poble.

1. Ara que l'autovia Palamós – Palafrugell ja no és un projecte sinó una realitat, què en pensa?
2. Com creu que aquesta infraestructura afecta i afectarà a la gent de Mont-ras?
3. Creu o no creu que hi hagi una solució més efectiva per millorar el trànsit per aquest rodal?

Fotografia cedida per Rafael Sistané

Fotografia: Paco Dalmau

Mercè Català Ortiz. Alcaldessa de Mont-ras

1. Penso que s'ha fet una obra desmesurada pel traçat que té i s'ha trencat l'harmonia amb l'entorn.
2. Durant l'execució de l'obra tots els veïns de Mont-ras hem estat molt afectats, tant pel soroll com la pols que ha generat la fase inicial de moviment de terres i els problemes de vialitat que estem patint durant tota l'obra. Tampoc hem d'oblidar a les famílies de Mont-ras que no podran tornar mai més a casa seva, ni a tots els propietaris a qui han expropiat part de les seves finques per ampliar la carretera. En quant al futur sempre més estarem afectats pel que fa a la vialitat.
3. Després d'haver vist com ha anat la circulació de vehicles aquest estiu, és de preveure que, en dates clau, continuaran les retencions produïdes pels vehicles que van a Palafrugell i les seves platges. I mentre no s'hagi acabat tot el desdoblament de la C-31, on es passi de 4 carrils a 2 també tindran problemes.

Lluís Medir Huerta. Alcalde de Palafrugell

1. Era necessari fer quelcom. Probablement, però, el projecte que finalment s'ha dut a terme arriba tard, havent perdut oportunitat i pensant més en una obra d'interès general (l'anella de les Gavarres) que en la necessitat concreta de la nostra zona. Penso que no donarà una resposta adequada a determinat trànsit habitual, i tampoc veig clara l'aposta pel transport públic.
2. L'afectació del llarg període de les obres haurà sigut molt negativa per a la gent de Mont-ras. Han sigut anys de mal passar en tots els sentits. Crec que com tots els canvis, tindrà riscos i oportunitats. Caldrà adaptar-se a una nova fesomia de poble, a una nova afectació del trànsit i aprofitar la centralitat que objectivament té la població.
3. Sens dubte, haver actuat a temps, fa molts anys, quan tot el creixement es veia venir, hagués permès trobar traçats menys agressius. També haver pensat en solucions locals, és a dir, en solucions per a l'àrea i no cercant una solució única a dos problemes diferents: el local i el gironí.

M.Teresa Ferrés Avila. Alcaldessa de Palamós

1. Que amb aquest projecte hem millorat considerablement les comunicacions a la nostra zona i ens situem al nivell que durant molts anys hem reclamat.
2. La gent de Mont-ras ha patit i pateix les obres i això en el dia a dia fa que hi hagi un cert cansament i fins i tot empipament, però és d'esperar que un cop acabades les obres el seu municipi en surti beneficiat i hagin aprofitat l'oportunitat per canviar i millorar el seu nucli urbà.
3. Crec que la solució és bona i ha de millorar la mobilitat de la zona.

Enriqueta Deulofeu Barceló. Mont-ras

1. Que és un desastre gros.
2. Que parteix el poble per sempre i, per tant, els seus habitants.
3. Sí. Passar pel pla de l'Aubi.

Joaquim Puig Sabater. La Granota

1. Si el Departament de Carreteres de la Generalitat hagués acceptat la proposta de variant alternativa que, com a alcalde vaig signar, presentar i enviar l'any 1990, ara no hauríem de lamentar l'enderroc de finques ni els canvis de vivenda de tota la vida.
2. Amb l'anul·lació del pas subterrani de vianants, es torna al perill d'accidents amb alguns de mortals que abans ja havíem lamentat. Per altra banda espero, encara que ho dubto, que tots els serveis afectats per les obres funcionin correctament, (especialment el de clavegueram, donat el sistema de pas sifònic), que a més serà molt costós el seu manteniment.
3. Com que la fluïdesa de vehicles, al pas per Mont-ras, encara queda per veure, dintre de pocs anys s'haurà d'anar a les ahir no volgudes variants per la muntanya o per la plana de l'Aubi. O l'una o l'altra.

Albert Domènech Sala. La botiga del moble

1. Ens ha transformat el poble de manera notable. L'ajuntament ha de saber molt bé el que té a les mans i que és el futur del poble.
2. Al comerç ens ha perjudicat molt. Hem perdut molts clients i ara no sabem què passarà en el futur. Tampoc sabem com canviarà urbanísticament.
3. No hi ha cap sistema amb el que tothom estigui content.

Jordi Trias Coll. Mas Mortera

1. Que s'acabi el més aviat possible, tot i que no serà la solució.
2. Que dividirà el poble en dos, i per als vianants serà una incomoditat molt gran.
3. Sí, s'hauria d'haver fet una variant per fora el poble com s'ha fet a tot arreu.

Josep Velasco Fernández. La Granota

1. Crec que la realitat és que estem en una autovia ràpida que parteix el poble a força de ciment.
2. Afecta i afectarà en que el poble ha quedat dividit per una gran infraestructura colossal. Era necessari?
3. Penso que l'impacte ecològic quan es va parlar de fer-la passar per les Gavarres era molt important, però ... No impacta dividir el poble en dos ???

Mª Adoración Morán González. Torre Simona

1. Encara no és una realitat. Continuen les obres i ja fa massa temps que duren.
2. Només sabem com ens han afectat. Portem dos anys amb talls, pols, sorolls. Ningú s'ha preocupat de nosaltres.
3. No. Volem que s'acabi d'una vegada i quedi així, per sempre. Només faltaria que ara ens diguessin que l'obra és insuficient i que s'ha de reestructurar.

El cava mediterrani.

Informació i venda
www.bodegastrobat.com

BODEGAS TROBAT

DISBESA DARNÉS

Marta Pagès Coloreu. Mas Solei

1. S'havia de fer alguna cosa per millorar el trànsit, d'això ningú en dubta, però potser no calia una obra de tanta embargadura.
2. Personalment i en el meu cas en particular, divideix el poble en dos i jo em faig la següent pregunta: Com aniran les meves filles a l'escola?
3. Una altra alternativa ben estudiada pels tècnics pertinents, per la plana de baix de l'Aubi o just per baix les Gavarres i no pel mig del poble.

Narcís Mitjà Barriga. Torre Simona

1. Quan estigui acabada serà un accés i una via molt ràpida, però fins que no estigui enllestida del tot serà una caos, sobretot a l'entrada de Llofriu.
2. Doncs que ha partit el poble en dos i Mont-ras mai més no serà el mateix. Mont-ras era un poble amb encant i a partir d'ara serà un poble dormitori i de pas, impossible de guanyar-t'hi la vida. Nosaltres tenim un altre ritme de vida i no crec que fes falta aquest gran projecte.
3. L'anella de les Gavarres ben feta, ben estudiada i amb una sortida a cada poble.

Pilar Bofill Ribas. Mas Solei

1. A mi ja em semblava bé com era abans. El poble tranquil ja no el tindrem mai més. Però degut al volum de trànsit de la C-31 entenc que calia una solució.
2. Afecta molt tothom però més als comerciants. Voldria que tot quedés perfecte: les rieres, els vorals, l'enllumenat... espero que s'acabi en les dates promeses per poder aparcar el malson d'una vegada. També afectarà molt els patis dels col·legis.
3. Si es podia fer diferent la resposta la tenen els tècnics, no jo, el que no podia ser era destrossar les Gavarres (tresor de fauna i flora, i pulmó del poble) o el pla del Camí Ral, fent una autovia nova a més de la carretera que ja teníem. És una opinió molt personal.

Victòria Medinyà Puig. La Granota

1. Que hem d'aprofitar tot el que en puguem treure a favor de la gent del nostre poble.
2. Com amb totes les novetats ens hi haurem d'acostumar i, si a canvi d'una bona gestió, tenim unes instal·lacions com la "Llar de la gent gran", un "Centre cívic", etc., per gaudir-ne tots, pensarem menys en tot aquest tema.
3. Si ara mateix, 8/11/2007 encara s'està fent, hem d'esperar que acabi l'obra per saber si es pot millorar d'alguna manera.

Maria Juscafresa Gómez. Urbanització Sadurní

1. Pel preu que ha pagat el poble, no estic conforme ni satisfeta.
2. Ens afecta i ens afectarà fins que no sapiguem per on podem passar i travessar els vianants. Algú ha pensat en la seguretat dels vianants?
3. Amb una ampliació del camí Ral, ja que el trànsit majoritàriament es dirigeix cap a Palafrugell i les seves platges.

Rosario Gómez Hidalgo. Barri Roquetes

1. Han fet una obra molt gran que no era necessària pel poble, ni molt menys.
2. Molt malament. Encara que jo visqui lluny de la carretera, em suposa un gran entrebanc per anar a l'escola, a l'ambulatori i per circular amb normalitat.
3. Per sota les Gavarres. Ben estudiat es podia fer. Els arbres i les herbes tornen a créixer, però la història i els locals de Mont-ras ja estan enterrats.

Anna Gonce Mellgren. Barcelona

1. Ja tinc ganes que s'acabi d'una vegada i comprovar que un cop feta aquesta destrossa ambiental sigui útil i hagi millorat les connexions d'aquesta zona. Espero que això no hagi servit només per evitar les cues a Mont-ras i crear un "tap" a l'entrada de Llofriu a partir d'ara.
2. Mont-ras ha perdut una gran part de la seva tranquil·litat i de la seva dimensió humana i pot passar a ser una zona de pas agreujat pel fet de la iniciativa de transformació dels terrenys en un polígon industrial de Palafrugell que en cap cas millorarà la qualitat de vida de la gent del poble. Espero que l'actual consistori reaccioni a temps i que doni un millor ús a la nova zona propera a l'eix viari.
3. Jo crec que només amb una variant cap a Palafrugell abans de l'entrada de Mont-ras n'hi hagués hagut prou i que la solució d'aquest gran eix és desmesurada i obeeix a una planificació megalomànica de l'anterior consistori recolzada per un departament de la Generalitat amb les idees poc clares respecte a la defensa del territori.

Glòria Garriga Domènech. Barcelona.

1. Durant més de 30 anys no s'havia fet res. Calia fer alternatives i ampliacions, però aquesta autovia parteix i perjudica el poble.
2. Ho hem de veure. Potser la comunicació i circulació al nucli urbà serà més fluïda, però augmentarà el soroll per tot allò que no és nucli urbà, s'haurien d'enterrar o enfonsar més trams de via.
3. Fer rodals alternatius per l'interior (el pla)

Isabel Tomàs Cesarini. Barcelona

1. Que l'acabin com més aviat millor.
2. Malgrat que encara divideix més el poble del que ja ho estava, crec que els comerços se'n beneficiaran i els semblarà una millora, mentre que als vianants els perjudicarà amb la molèstia per travessar-la.
3. Crec que si no es fa un accés a les localitats costaneres (Calella, Llafranc, Tamariu) sense haver de passar pel mig del poble de Mont-ras, sempre hi haurà massa trànsit i retencions de vehicles.

Eduard Bossacoma Bruguera. Mas Solei

1. Que no s'ha fet per a nosaltres.
2. De moment, per patir-la.
3. Sí, però es va topa de ple amb la negativa de comunistes, socialistes, verds i l'Ajuntament de Palafrugell.

Les mateixes preguntes es van formular als ex-alcaldes Manel Montalban i Francesc Aymerich i a Enric Sala, que van declinar contestar.

EL MIL·LENARI DE MONT-RAS I LA TORRE FERRERA

JOAN BADIA-HOMS

L'any 1988 la vila de Palafrugell va organitzar uns actes commemoratius del mil·lenari de la seva història. La història d'un lloc s'inicia, com tothom sap, amb la memòria escrita, amb el document més antic que en parla. Feia pocs anys que a l'Arxiu Capítular (de la catedral) de Girona havia estat identificat el pergami original del testament d'una dama noble, de nom Ermengarda, datat el 3 de novembre de l'any 988: un fet certament extraordinari.

Entre els seus llegats al monestir de Sant Pere de Galligants –ara fa molt poc més de 1019 anys– Ermengarda disposà d'una propietat situada *“al lloc anomenat Torroella, a Palafrugell, amb el mas que fou del vescomte Ènec, on hi havia viscut Guillemí, amb el clos i una altra casa, i els figuerars i les vinyes que pertanyen al mas”*.

Aquest és, encara avui, el document més antic conegut que fa menció de Palafrugell... i de Mont-ras! De fet, el text més que mil·lenari fa referència concreta a un mas i unes terres de Mont-ras i esmenta Palafrugell de passada, simplement com a cap del terme. Perquè Torroella (escrit Torrezella al testament del segle X), s'identifica sense dubtes amb Mont-ras, com ja ha estat força divulgat. Tanmateix, en publicacions recents encara hi ha qui manté confusions amb Can Torroella de

Fitor o amb Torroella de Montgrí, però els seus autors demostren un lamentable desconeixement del territori que pretenen estudiar.

El mil·lenari de Palafrugell també era –encara amb més raó– el de Mont-ras. Perquè no es va fer, en el seu dia, una celebració conjunta i agermanada entre les dues poblacions? Un altre dia en parlarem...

Torroella era el nostre nom més antic. No n'hi ha cap dubte. Als segles XI i XII hi ha documents que esmenten “Torroella de Mont-ras”. Finalment va perdurar únicament el nom de Mont-ras, que ja era l'habitual, pel que sembla, a partir sobretot dels segles XIII i XIV.

Al document més antic, el de l'any 988, hi consta que el lloc de Torroella era a Palafrugell (escrit Palacio Frugelli), un terme que des de final del segle XII estaria sota el domini feudal del priorat de Santa Anna de Barcelona, de l'orde del Sant Sepulcre.

Fa prop de 150 anys que Mont-ras, finalment va aconseguir crear un municipi propi i independent, separat de la vila veïna més gran i prepotent. És de suposar que els ciutadans de Mont-ras i els seus actuals representants al govern municipal promouran una celebració amb tota la joia que mereix una efemèride tan important

Fotografia. Xavier Grañén

Dibuix: Anna Sabrià

“al lloc anomenat Torroella, a Palafrugell, amb el mas que fou del vescomte Ènec, on hi havia viscut Guillemí, amb el clos i una altra casa, i els figuerars i les vinyes que pertanyen al mas”.

La “Torre Ferrera”

Torroella, el nom més primitiu del poble de Mont-ras, té la seva arrel, evidentment, en l'existència d'una torre petita, segurament de guaita i defensa, sens dubte de considerable antiguitat.

A Mont-ras són ben conegudes les restes d'una antiga torreta: la Torre Ferrera. Hi havia, en realitat un Mas Ferrer? Es troba als repús de Cucala, al cim d'un pujol o monticle, a la vora de Can Colom. Resta ben clar que vigilava el vell camí que passa a la vora, en una situació dominant sobre el corredor o pas natural del Pla de l'Aubi, transitat des de sempre i obert vers el mar a Castell i a la badia de Palamós.

De la Torre Ferrera solament en queda el basament, que sobresurt del terreny en una alçada màxima de 2 m. Era una torre cilíndrica de petites dimensions (6,95 m de diàmetre total, mentre l'espai intern només fa 2,95 m). El seu mur és recobert per un ferm remolinet de calç.

Els autors del llibre “Pirates, corsaris i torres de moros” publicat l'any 1998 a la sèrie “Quaderns de Palafrugell”, en referir-s'hi afirmen que una torre de planta circular no pot ésser d'èpoques baix-romana o pre-romànica, perquè, diuen, les més antigues eren quadrades. És una mostra de profund desconeixement del tema que tracten. Hi ha nombrosos exemples de torretes cilíndriques de la cronologia esmentada: la “Torrassa del Moro” de Llinars del Vallès, la del Far, a la Garrotxa, la del Castell de Terrassa, la de Roca Miralles, a l'Alt Empordà o la Sant Pere de Ribes, al Penedès. Aquesta darrera, força ben conservada, és indubtablement del segle X, de l'època del primer document que esmenta el lloc de Torroella, després Mont-ras. Només n'he mencionat algunes que ara recordo.

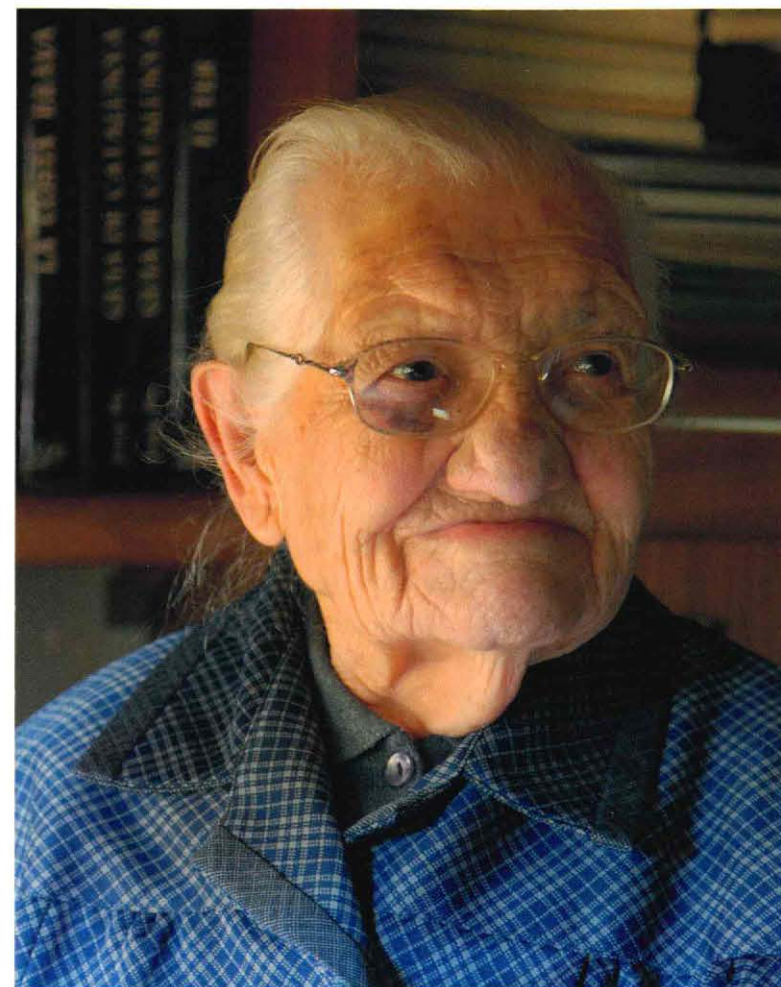
A l'entorn de les restes de la Torre Ferrera, en una visita feta fa uns anys hi vaig veure escampats alguns (pocs) fragments de terrissa d'època romana: fragments d'àmfora i de teula. Amb unes troballes tan minses no es pot pas fonamentar una possible datació de la torre, però no deixen d'ésser significatives. Caldria una investigació arqueològica.

Per les característiques de les restes que avui podem observar, considero que la torreta podria ésser molt bé la que va engendrar el nom de Torroella, el més antic de la població de Mont-ras.

AMB NOMS I COGNOMS

MARIA BARCELÓ CLAVAGUERA

JOAN GRAÑÉN

Fotografia Xavier Grañén

La Maria de cal Mariner ha fet 100 anys!

Ha viscut:

Una monarquia feble,
una república curta,
una guerra civil cruenta
una dictadura militar inacabable
una democràcia fràgil
un cop d'estat
una democràcia centralista
una autonomia poc valenta
i amb una mica de sort...
veurà una Catalunya independent.

L'àvia Maria, la Maria de cal Mariner, la senyora Maria ens espera, tranquil·la, asseguda en una cadira davant d'una finestra que dona a l'exterior. La llum del matí mig il·lumina el seu rostre amb uns ulls brillants que traspuen pau i serenor. Somriu, com sempre, en correspondre a la nostra salutació. I així, de cop, en constatar tanta placidesa, se m'ocorre preguntar-li si s'ha enfadat alguna vegada a la seva vida, "sí que m'enfado!" l'Enriqueta, la seva filla, diu que no, que ella no l'ha vist mai enfadada. La senyora Maria insisteix: "Sí que m'enfado, però m'ho guardo per dintre. Què en trauria de demostrar-ho?" Cent anys sense demostrar ni una sola vegada que s'està enfadat, és digne només d'un ésser privilegiat. Però és ben possible que, contràriament al que ella diu, mai no hagi estat realment enfadada. No en fa cara. Segurament que ningú no ha estat mai capaç de fer-la enfadar. És tot un caràcter.

Comencem l'entrevista. Li dic que en complir cent anys voldria transmetre als lectors de la revista els records més llunyans de la seva infantesa, i li pregunto **què recorda dels seus avis?** Em diu "els meus avis eren tots molt bons..." i per justificar el seu convenciment m'explica algunes anècdotes i diu: "Sap què feien els meus avis? Aquells temps hi havia moltes cases pobres al poble, ...ara no n'hi ha de pobres; doncs, la meua àvia anava a la vila i comprava menjar, costelles i "dulces" i els hi portava perquè almenys poguéssin menjar un xic diferent aquell diumenge, i parlava amb ells i els explicava coses.

Una altra àvia era padrina de bateig de deu o dotze criatures, filles de cases que no tenien diners per gastar i els comprava el vestit per batejar i pagava una petita festa per celebrar-ho.

Recordo que a l'església passava un escolanet amb una bacina i li dèia amb veu baixa: Després vine amb mi que et donaré unes coses que t'he guardat".

La senyora Maria segur que va passar una infantesa feliç.

Ja sé que més grandeta va anar a col·legi a les monges de Palafrugell, però quan va començar a anar-hi a Mont-ras?

Ui, molt petita, molt petita, anàvem a "costura".

Una noieta que tenien a ca l'Oliu hi acompanyava les seves criatures i passava per can Pau a buscar-me per anar-hi totes juntes, caminant, però el col·legi no era on és ara, anàvem a can Gorgoll. A la planta baixa hi estudiàvem les nenes amb la senyora Adelaida, al pis, els nens amb un altre mestre, però si

el mestre es posava malalt la senyora Adelaida ensenyava els nens i les nenes. Al matí estudiàvem gramàtica, aritmètica, geografia... i a la tarda cosíem, fèiem ganxet, i labors.

Fa cent anys l'electricitat no havia arribat encara a Mont-ras. Com il·luminaven la casa?

Doncs teníem un dipòsit rodó on posaven aigua i carbur, i amb una instal·lació de tubs de plom repartien el gas per tota la casa. A cada habitació hi havia un broquet amb un interruptor que, quan volíem llum, l'obríem, hi aplicàvem una flameta i s'encenia el gas.

I com escalfaven la casa?

Amb el foc de llenya de la llar, i per anar a dormir teníem una mena de bastidors de fusta que en dèiem el "ruc" que portaven uns plats amb brases enceses i mantenien aixecada la roba del llit, mentre s'escalfava l'interior.

Recorda quan va arribar l'electricitat a Mont-ras?

Sí, però jo ja era a cal Mariner. Va ser quan van obrir les mines. En Cremany va donar permís perquè plantessin els pals, amb la condició que donessin llum al carrer de la Font i va ser així que vam poder estrenar l'electricitat.

Li agradava anar a bosc?

Sí, molt, per anar-hi a buscar bolets, espàrrecs i floretes. De flors, abans al bosc n'hi havia moltes. Coneix les violetes de bosc? Fan una olor...! A cal Mariner encara hi ha testos amb violetes de bosc que jo havia collit i cada any anava replantant".

La seva afició a les flors va començar ja de ben petita i d'aquesta iniciació en va resultar la seva gran passió.

Hi collien molsa per al pessebre?

Sí, a cal Mariner feien el pessebre a la vora de la llar de foc que era bastant gran. Però quan jo era petita, a can Pau no en feiem de pessebre. Teníem un nen Jesuset que per Nadal adornàvem amb floretes del bosc.

M'adono que no diu mai "casa meua", sempre es refereix "a can Pau, o a cal Mariner"

A l'estiu anava a mar?

Sí, molt, gairebé sempre anàvem a Castell; al Crit, poques vegades. Hi anàvem amb la tartana i hi passàvem el dia.

Ajudava la seva mare a fer les feines de la casa?

Doncs no; a can Pau sempre havien tingut minyona i era ella qui feia les feines de la casa.

Eren pagesos els seus avis?

Els de part de la meua mare, no; tenien botiga, i les seves terres les portaven els mossos. Els de can Pau, sí, eren pagesos. Al meu pare se li va morir el seu quan encara era molt criatura i l'avi de can Saulot es cuidava de fer treballar les terres.

I ja acabant l'entrevista, li pregunto

Com va passar la festa de l'aniversari?

Molt contenta veient els molts amics que tenia que es recordaven de mi i m'havien vingut a veure i a felicitar

Vostè, senyora Maria, és àvia i besàvia, però encara no ha arribat a ser rebesàvia.

No, i no sé què espera el Sergi, que ja té més de trenta anys...

Doncs ja ho saps, Sergi, si vols fer contenta la besàvia...

Ara m'agradaria que expliqués un conte als lectors de la revista. Perquè en deu saber algú, no? I després de dubtar uns segons, recita aquest petit poema:

Dintre el bosc era el seu niu:

*Un matí de primavera,
dintre el bosc en el seu niu,
un verdum canta festiu.
Per allà passa un xavalet
que en sentir aquella tonada
va i agafa l'ocellet.
Cap a casa l'ha portat
i a la gàbia l'ha posat.
A la gàbia hi ha el verdum,
no refila com solia,
a la gàbia hi ha el verdum,
de tristesa s'hi consum.
I és que enyora el que veu
pels filferros de la gàbia;
i és que enyora el que veu
camps i boscos que era tot seu.*

És vertaderament impressionant la seva memòria, i la claretat d'idees. Només lamenta la feblesa de les seves cames que "ja no em deixen cuidar les flors i ja no puc ni ser mestressa del meu propi cos".

Senyora Maria, tots els qui fem la revista li desitgem que sigui molt feliç els molts anys que encara li resten de vida, que en Sergi s'espavili per donar-li aquest títol de "rebesàvia" amb la quarta generació: fills, néts, besnéts i rebesnéts que haurà generat en la seva vida, i que Déu li conservi aquesta fortalesa de caràcter tan ple de bondat que l'ha fet ser estimada per tothom qui l'ha conegut.

Per molts anys en companyia de tots els seus éssers més estimats!!

NATURA

VERD NADALENC

NÚRIA PUJOL

Quan arriben les dates nadalenques, molts de nosaltres guarnim la nostra llar amb plantes que trobem als viviers com l'avet, la ponsètia, el boix i el vesc o ens apropem als boscos veïns, com les Gavarres, a cercar molsa, boix grèvol o galzeran, ornaments naturals que combinen el verd intens amb el vermell, sense pensar en les espècies protegides, la pèrdua de biodiversitat i l'impacte ecològic que aquesta acció pot suposar.

L'AVET (*Abies alba*), arbre de Nadal per excel·lència, és una espècie no present de forma espontània a les nostres contrades, perquè es fa en els obacs dels llocs humits entre 400 i 900 m d'altitud i on les precipitacions són abundants.

Si s'opta per comprar un avet, la millor opció és l'avet de planter que ja ha sobreviscut un llarg període de temps en el test i que passades les festes el podrem continuar gaudint uns quants anys més a la terrassa o al jardí si decidim trasplantar-lo. Els avets comercialitzats amb un pa de terra reduït tenen poques possibilitats de viure i els exemplars d'arrel nua o simplement tallats moriran amb tota seguretat i s'hauran de destinar als contenidors de restes de poda, per poder reciclar la matèria vegetal com a adob. Tampoc no cal oblidar la presència al mercat de models d'avet artificial, fabricats amb materials ecològics i molt decoratius que no necessiten cap manteniment i permeten desar-los amb facilitat per als següents anys.

EL BOIX GRÈVOL (*Ilex aquifolium*) és un arbre no gaire alt que es pot trobar als boscos caducifolis i als alzinars muntanyencs. És de creixement lent i viu en llocs humits i ombrívols. Les fulles són perennes, d'un color verd fosc, brillants, amb els marges ondulats i dentats. Floreix a començaments d'estiu i a l'hivern fa el fruit en forma de petites baies vermelles.

El grèvol és una espècie protegida a tot el territori de Catalunya, de manera que està prohibida la recol·lecció, la tallada i el desarrelament d'aquesta espècie o de qualsevol de les seves parts, incloses les seves llavors, així com la comercialització. No obstant això, trobem al mercat boix grèvol procedent de llocs de fora de Catalunya on està permesa la recol·lecció, que ha d'anar acompanyada de la documentació que acrediti la seva procedència; o podem comprar varietats de jardineria que han estat cultivades en viviers. En els dos casos, a més de decorar el jardí o la terrassa,

AVET

BOIX

FLOR DE NADAL

MOLSA

GALZERAN

sa, cada hivern proporcionaran rams per a l'ornamentació d'interior, sense necessitat d'infringir la llei.

Una altra espècie vegetal nadalenca que també proporciona rams verds amb boles vermelles és el GALZERAN O GALLERANC (*Ruscus aculeatus*). El galzeran es troba de manera abundant en el sotabosc d'alzinars mediterranis com els que trobem en el nostre entorn. És un petit arbust de tiges cilíndriques, rígides i coriàcies que mantenen el seu aspecte durant molt temps després de ser tallat per a fer rams. Una peculiaritat del galzeran és la reducció de les fulles a petites escames que passen desapercebudes; i el que semblen fulles alternes acabades en espina en realitat són tiges modificades anomenades fil·locladis. Al centre d'aquests fil·locladis s'hi insereixen unes diminutes flors verdoses similars a petites estrelles. Cal destacar que el galzeran és una espècie dioica, amb plantes de flors masculines i plantes de flors femenines, per aquesta raó, només fructifiquen amb baies vermelles i brillants les plantes femenines.

Com a curiositat del galzeran cal dir que les seves branques s'utilitzen per a la pesca de la sípia amb nanses. Per fer-ho, les tiges es posen com a esquer a les nanses i són el lloc escollit per les femelles de sípia per pondre-hi els ous. Empaitant les femelles també hi entren els mascles.

Les diferents espècies de MOLSA (brïofits) són les plantes inferiors més utilitzades per fer el pessebre. Les molses es troben en llocs ombrívols i humits formant un tapís verd sobre el sòl dels boscos (molses terrícoles), encoixinant els replans de les roques (molses saxícoles) o encoixinant els troncs dels arbres (molses epífitas). La humitat ambiental és fonamental per a la seva reproducció ja que no disposen d'un sistema radicular per captar l'aigua del subsòl.

Tot i que en els boscos escleròfils mediterranis de la nostra zona la molsa no és especialment abundant, cal remarcar la seva importància ecològica. Les molses, com els líquens, són espècies pioneres, primeres colonitzadores d'aquest ecosistema i responsables del desenvolupament inicial del sòl. Creen l'ambient adequat perquè d'altres espècies puguin establir-s'hi com les algues, els fongs, gran diversitat de microfauna i altres plantes. La presència de molses en el sòl del bosc impedeix la seva erosió i a causa de la seva gran capacitat de retenció d'aigua són capaces de mantenir la humitat del sòl. En els períodes de sequera, les molses es dessequen i es rehidraten de nou quan l'ambient torna a ser humit.

La recol·lecció de molsa està prohibida en moltes zones, per això hauríem d'anar pensant en altres substituïts per fer el pessebre: molsa artificial, moqueta, fulles seques, serradures pintades, etc.

Si estaves pensant en un altre cotxe, no hi pensis més.

Nou Tiguan.

Ja el pots demanar. Al desembre al teu concessionari. Sol·licita més informació sobre el nou Volkswagen Tiguan al teu concessionari.

Equipament de sèrie del nou Tiguan Sport: programa de marxa "off-road", tracció permanent 4Motion, assistent d'arrencada en pendents Auto-hold, llantes d'aliatge de 17", fars antiboira, seients davaners esportius, 6 airbags, ESP, encesa automàtica de llums, fre de mà elèctric, Climatronic bi-zona, volant multifunció, sensor de pluja, equip d'àudio amb 8 altaveus...

Tiguan Sport 1.4 TSI 4Motion 150 CV per 30.920 €*. Tiguan Sport 2.0 TDI 4Motion 140 CV per 32.450 €*.

Nou Tiguan

Autopodium

Ctra. Sta. Coloma de Farners, 59
Tel. 972 406 306 - 17005 Girona

Autopodium

Ctra. Roses, 4
Tel. 972 671 211 - 17600 Figueres

Autopodium

Ctra. de Girona, 203
Tel. 972 327 320 - 17220 Sant Feliu de Guixols

Autopodium

Av. Catalunya, 2
Tel. 972 307 810 - 17253 Mont-ras (Palafregell)

*PVP recomanat a Península i a Balears (IVA, transport i impost de matriculació inclosos).

Gamma Tiguan: consum mitjà (l/100 km): de 7,2 a 8,4. Emissió mitjana de CO₂ (g/km): de 189 a 199.

BigMat

Mercamat

Materials per a la construcció i ferreteria per a professionals

www.mercamat.es Tel. 972 61 20 27

En els mercats nadalencs també hi podem trobar ramets de VESC (*Viscum album*) considerats portadors de bona sort. El vesc és una planta hemiparàsita que viu formant cabdells de tiges sobre les branques d'altres arbres (pi roig, avet, roure, etc.). El color verd de les tiges ramificades dicotòmicament i de les fulles terminals, enteres i oposades, és indicatiu de la presència de clorofil·la i de l'activitat fotosintètica de la planta, que a la vegada pot arrelar en les branques de l'arbre que el sosté i absorbir la seva saba, parasitant-lo.

El seu fruit són baies translúcides, blanquinoses i viscoses que maduren a finals de la tardor. Aquests fruits, molt tòxics per a nosaltres, són un excel·lent aliment per a determinats ocells que actuen com a agent disseminador de les llavors del vesc. El fet que aquestes baies siguin tan atractives per als ocells s'havia utilitzat per a la captura d'ocells amb vesc.

LA FLOR DE NADAL o ponsètia (*Euphorbia pulcherrima*) pertany a la família de les euforbiàcies que comprèn algunes espècies amb un làtex blanc irritant a l'interior de les seves tiges. La vistositat de la ponsètia no es deu als pètals de les seves flors, que són grogues i molt diminutes, sinó al contrast del color vermell (o blanc en varietats de jardineria) de les seves bràctees que són fulles transformades, amb el color verd intens de les vertaderes fulles.

La flor de Nadal és originària de Mèxic i a les nostres contrades es cultiva en vivers com a varietat ornamental

d'interior. És una planta molt delicada que ha d'estar a temperatures entre 18 i 22 °C i que no suporta els corrents d'aire, ni els canvis bruscos de temperatura. Per això és recomanable comprar-les en establiments interiors, a recer del fred, vigilant que no tinguin gaires flors grogues obertes perquè així les podrem lluir durant més dies.

EL BOIX (*Buxus sempervirens*) és un altre arbust comercialitzat per Nadal. Es cultiva en testos i es pot podar per donar-li la forma desitjada. La forma més freqüent potser és la d'una tija amb una bola a l'extrem superior, semblant a un arbre petit, que es pot acabar d'engalanar amb cintes i boles.

El boix és una planta de creixement lent i es fa en sòls calcaris, per això no el trobem a la nostra zona on abunden els sòls silícics. Les seves fulles són petites, simples, oposades i perennes. La fusta del boix, utilitzada per fabricar estris culinaris, té una densitat molt alta i no sura a l'aigua com fan les altres fustes.

Hi ha altres alternatives per a l'ornamentació nadal·lenca, com els rams d'EUCALIPTUS (*Eucalyptus globulus*), espècie introduïda, de creixement ràpid, amb fulles de port elegant que per aquestes dates està florida i desprèn una aroma particular que ens pot ajudar a ambientar algun racó de casa; o centres de pinyes; escorça de la pela del suro; pedres de riu pintades per la mainada..., o tot allò que ens suggereixi la nostra imaginació i que sigui respectuós amb el medi natural.

BOIX GRÈVOL

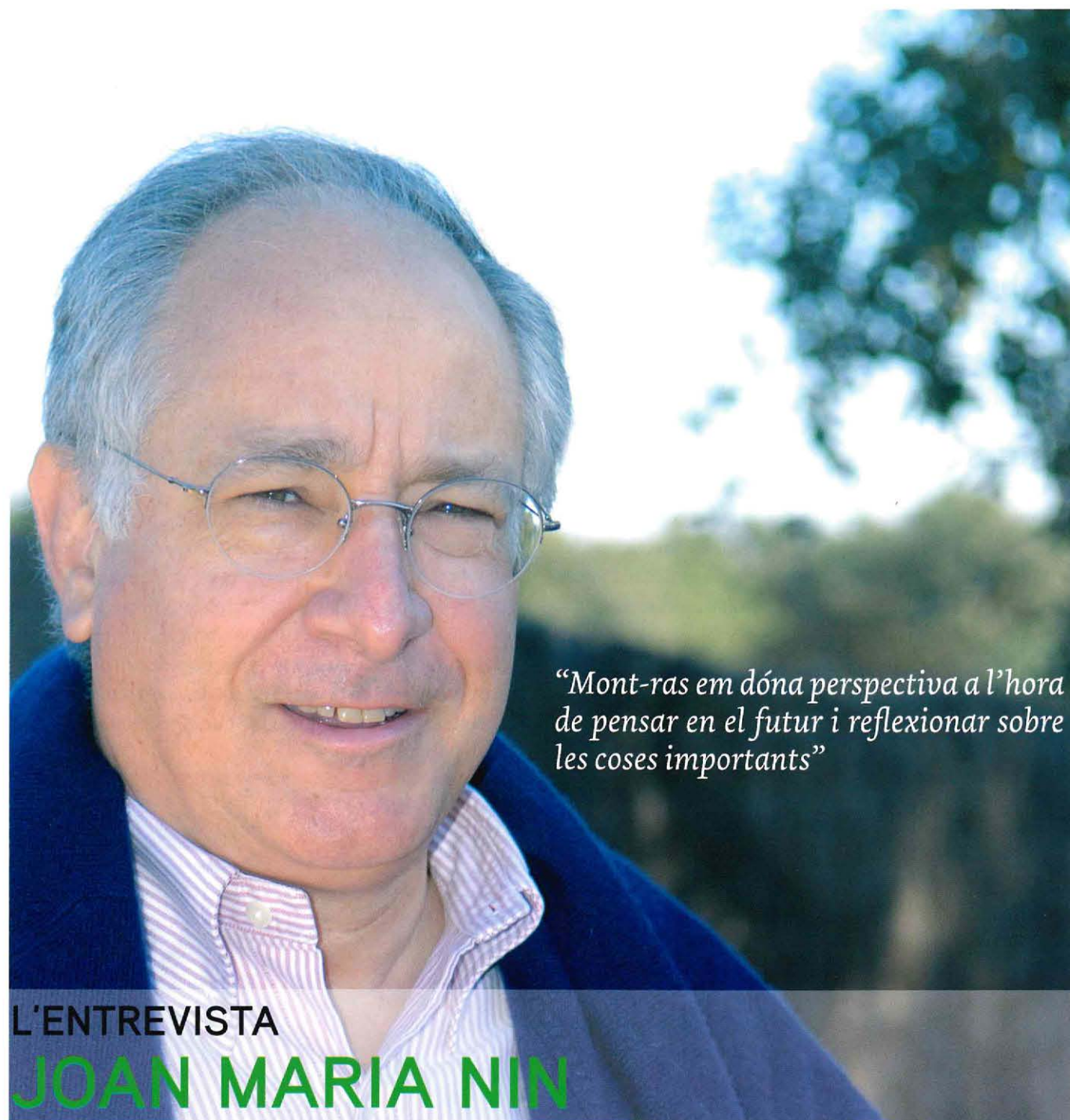

Fotografies: Francesc Gomes

VESC

EUCALIPTUS

“Mont-ras em dóna perspectiva a l’hora de pensar en el futur i reflexionar sobre les coses importants”

L'ENTREVISTA JOAN MARIA NIN

JOAN GRAÑÉN - JORDI JORDÀ

Fotografia: Xavier Grañén

Nascut a Barcelona, Joan Maria Nin és un enamorat de l'Empordà. La seva relació amb la nostra població i la nostra costa és tan estreta que, un cop arribat a la maduresa de la seva vida, s'hi escapa sempre que pot. I si és acompanyat de la seva família –la seva dona, els seus quatre fills, i tant dels seus amics com els dels seus fills– encara millor. El tercer punt geogràfic clau a la vida de Joan Maria Nin, a més de Mont-ras i Barcelona, és el País Basc, on s'hi va traslladar amb els seus pares de ben jove. Allà es va llicenciar com Advocat - Economista per la prestigiosa Universitat de Deusto. Més tard, va cursar un Master in Law a la London School of Economic and Political Sciences.

Ara que es parla tant d'Europa, juntament amb Calvo Sotelo i l'actual vicepresident del Govern, Pedro Solbes, va participar en la negociació de l'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea, des de 1978 a 1980.

Joan Maria Nin és un dels pocs homes que ha passat per totes les divisions d'una entitat financera, com el negoci internacional, la banca corporativa i d'empreses o la xarxa comercial; i, a més a més, ha passat per tots els nivells: des de director de sucursal a director regional fins a director general.

Va iniciar la seva carrera professional en el sector financer a l'antic Banc Hispano-Americà el 1980 com a director d'Internacional, per passar després a la xarxa com a director regional d'Andalusia i, posteriorment, a la direcció general de la banca d'empreses. El 1992, després de constituir-se el Banc Central Hispano, va ser nomenat Director General amb responsabilitat directa sobre la zona de Catalunya i, dos anys després, director general de Banca Comercial i membre de la Comissió Directiva del banc.

Després que aquesta entitat es fusionés amb el Santander, Joan Maria Nin passà a ocupar el càrrec de director general de Banca Comercial i, posteriorment, d'Empreses i Corporativa del Santander Central Hispano, alhora que formava part de la Comissió Directiva del banc. Quatre anys després, el 2002, es va incorporar al Banc Sabadell com a Conseller Delegat. El mes de juny, el nou President de “la Caixa”, Isidre Fainé, el va fitxar per ser el nou Director General i per pilotar una nova etapa a l'entitat catalana: l'expansió internacional, la cotització a borsa de Criteria i el desenvolupament del Pla Estratègic 2007-2010.

Entre viatge i viatge, entre reunió i reunió, Joan Maria Nin es troba a Mont-ras com a casa. Perquè, d'on és un, sinó d'allà on hi està bé i es troba a gust amb la seva gent i el seu entorn?

Expliqui'm: com han estat aquests primers mesos de feina al capdavant d'una entitat de la magnitud de “la Caixa”?

Es pot imaginar que han estat uns mesos d'una forta activitat, marcats per la sortida a borsa de Criteria. Pràcticament, des de la meua incorporació a “la Caixa” el mes de juny passat i fins al debut de Criteria a borsa, el 10 d'octubre, he hagut de combinar l'activitat financera pròpia de la nostra entitat amb la presentació als analistes i als mercats de l'oferta de Criteria, la col·locació més important en la història de la borsa espanyola. Estem contents per la feina ben feta i de com està anant tot plegat.

Des de fa uns mesos, ja tenim a Mont-ras una mini-oficina de “la Caixa”, encara que només sigui operativa un

parell de dies a la setmana. És això preludi d'una oficina completa?

Això és preludi de l'interès que tenim en ser presents a tots els pobles de Catalunya, per petits que siguin. Pensi que “la Caixa” es troba en totes les ciutats de més de 20.000 habitants i en el 96% de les que en tenen entre 5.000 i 20.000. Als pobles com Mont-ras tenim una presència per sobre del vint per cent, que esperem ampliar amb el nostre pla d'expansió. De moment, mentre tot s'acaba d'implantar, creiem que una oficina oberta a temps parcial pot ser suficient si tenim en compte que gran part de l'operativa bàsica es pot realitzar a través de caixers i d'Internet.

Pel que se'n desprèn, sempre hi ha hagut grans empreses que han volgut comptar amb els seus serveis; fins i tot “la Caixa” ho va intentar en alguna altra ocasió, no és cert?

Amb l'actual President de “la Caixa”, Isidre Fainé, tenim una relació de fa molts anys que ha superat l'àmbit professional. Per això, en d'altres ocasions, s'havia especulat en què jo podria formar part de l'equip de “la Caixa”. Quan el Sr. Fainé em va proposar anar a “la Caixa” i em va explicar el projecte que tenia entre mans no m'hi vaig poder negar: la cosa va rutllar d'allò més natural, com si hagués estat previst des de sempre.

En el poc temps que treballa vostè a “la Caixa” ja s'han produït moviments creatius: ens pot fer una exposició resumida dels actuals projectes?

Com que “la Caixa” ha estat i és l'entitat financera de referència, el nostre objectiu no pot ser altre que el de mantenir i reforçar la xarxa comercial i la banca de particulars, i donar un nou impuls a la banca d'empreses i al negoci de banca personal i privada. Tot això sense oblidar el repte d'abordar l'expansió internacional de l'entitat a través de Criteria CaixaCorp. Entre els objectius establerts figura augmentar a 12 milions la base de clients i arribar al 2010 fins a les 6.000 oficines. Respecte a l'Obra Social de “la Caixa”, per a aquest 2007 el pressupost s'ha incrementat un 32%, fins als 400 milions d'euros, amb 256 milions destinats a programes socials, un 60% més.

I els de futur?

M'agradaria destacar el MicroBank, un banc especialitzat en microcrèdits, tant financers com socials. Creiem que aquest projecte s'adequa perfectament, no només a la manera de fer de “la Caixa”, sinó també a les necessitats de la societat actual. I més enllà del valor en sí de la iniciativa, pot tenir certa rellevància per a habitants de poblacions petites que volen iniciar nous projectes.

Parlem un xic de Mont-ras: quines raons el van portar a escollir Mont-ras i Canyelles concretament per a fincar-s'hi?

Ja són molts anys de relació: la història familiar que hem anat creant, juntament amb els meus pares, el creixement dels meus fills, els amics... És com una mena de barreja entre tot el que m'ha donat, el que m'ofereix actualment i tot allò que encara m'ha d'aportar. Tothom té un lloc especial. Un lloc que no només li porta records, sinó que el pas dels dies també en va creant de nous. I això és el que compta. I per a mi, aquest lloc, es diu Mont-ras.

Què és el que més li agrada?

Miri, m'agrada en dos sentits. Evidentment, n'hi ha un de lògic que té a veure amb la meua relació familiar amb la zona, l'interès per no perdre les arrels, passejar, la bellesa del paisatge, els records que em porta, la tranquil·litat que dona, poder anar amb bicicleta o pujar a la barca... però, per altra banda, també hi ha un fort component d'afectació; és a dir, de com em sento quan sóc a Mont-ras, a casa, al mar, amb els meus.

I com se sent?

Doncs sorprenentment bé. M'ajuda en molts sentits: a pensar, em dona perspectiva a l'hora de pensar en el futur, a reflexionar sobre les coses importants, a adonar-me del pas del temps, a planificar els propers dies, els propers mesos, tant a nivell personal com professional. També m'agrada sentir-me part d'una comunitat, ser un veí més, com qualsevol altre, disposat a donar un cop de mà en el que faci falta.

Visió de futur

A Joan Maria Nin, que encara que ell digui que no millora tot allò que passa per les seves mans, li hem preguntat en quins aspectes creu que hauria de millorar Mont-ras. "A mi sempre m'ha agradat aquella idea de canviar perquè tot segueixi igual", comenta. El Sr. Nin entén que és "normal" que hi hagi noves infraestructures, però que són "necessàries, fins a cert punt, per mantenir l'equilibri entre les persones que hi viuen tot l'any i aquelles que només hi passen una setmana a l'estiu".

I posa l'exemple del centre comercial i lúdic que, segons Nin, ajudarà al desenvolupament de la zona; tot i que insisteix que el primer que s'ha de preservar és el "benestar de les famílies de Mont-ras".

I acaba: "Ens hi haurem d'acostumar: Mont-ras és d'una bellesa tan encantadora i d'una situació tan privilegiada que és lògic que la gent s'hi vulgui acostar; estrany seria que ningú hi tingués interès!"

Tocat per la costa i la tramuntana

No només pel fet de tenir-hi una casa i d'escapar-s'hi sempre que en té l'oportunitat, Joan Maria Nin se sent un mont-rasenc més. Especialment, "em considero un més del poble perquè també jo sóc un apassionat del mar, de la nostra costa, de les cales de la Font Morisca, El Crit o El Vedell, del seu atractiu natural i la vista que ofereixen de les Illes Formigues". A més, ens consta que se'l sol veure pescant i navegant, una afició que reconeix que li ha aportat paciència, constància i disciplina. Tres virtuts que li han servit al llarg de la seva vida i també en l'exercici de la seva professió. "I tot regat, és clar, amb la Tramuntana, que sempre deixa les coses al seu lloc", acaba Joan Maria Nin, amb un somriure entremaliat als llavis.

MARIA CINTA CUGAT

Travessia de la Riera, 1 • MONT-RAS
Tel. 972 30 36 26 - Mòbil 696 340 060

Aquesta TARDOR el teu Ibiza
Sense Entrada i no paguis
fins a l'Estiu de 2008

I a més ara, amb
**IMPOST DE
MATRICULACIÓ
I ASSEGURANÇA
A TOT RISC
DE REGAL**

Hi ha coses que només passen a la tardor. Com ara emportar-te un Ibiza des de 8.900 € amb Assegurança a Tot Risc, l'Impost de Matriculació regalat per la Xarxa de Concessionaris SEAT, sense entrada i sense haver de pagar res fins a l'estiu de 2008.

Gamma Ibiza des de 8.900 €*.

*PVP recomanat a la Península i les Balears per a SEAT Ibiza 1.2 70 CV Reference. IVA, transport, impost de matriculació, estalvi promocional i Pla Prever inclòs. Regal d'assegurança a tot risc durant el primer any, amb franquícia de 360 € per a majors de 25 anys i de 600 € per a menors de 25, vàlida per a particulars o autònoms, oferta per Zurich. Oferta vàlida fins al 30/11/07 per a vehicles finançats a través del producte Quota Fàcil de SEAT Credit. L'oferta del regal de l'impost de matriculació o descompte equivalent és vàlida per a totes les versions de la gamma Ibiza. Consum ponderat: 4,6-7,8 l/100 km. Emissions CO2: 119-180 g/km. Imatge acabat Tentación.

Informa-te'n a:

Optimauto, S.A.

Ctra. Palamós C-31 Km. 330 - 17253 MONT-RAS (Palafrugell) Tel. 972 30 78 30

SALUT

ANORÈXIA I BULÍMIA

RESPOSTES AL QÜESTIONARI SOBRE L'ANORÈXIA QUE ELS ALUMNES DE L'IES DE PALAMÓS VAN PRESENTAR A LA MERCÈ GRAÑÉN, INFERMERA ENCARREGADA EN AQUELL CENTRE DEL "PROGRAMA SALUT I ESCOLA".

Has atès moltes consultes relacionades amb l'anorèxia i la bulímia?

Entre els tres centres als que jo estic atenent la consulta oberta, he vist sis adolescents que podríem dir que estan iniciant uns comportaments de trastorns de conducta alimentària que, si no s'aturen, a la llarga podrien desencadenar una anorèxia i/o una bulímia.

Quina és l'edat en què hi ha més persones afectades?

No conec l'edat en què hi ha més persones afectades, però sí puc dir que l'adolescència és un dels factors de risc per començar a presentar símptomes d'aquests trastorns.

Les persones afectades són conscients de la malaltia que tenen?

Les persones afectades arriben a prendre'n consciència sovint massa tard (i a vegades, no la tenen mai) del seu problema i per això costa tant de solucionar.

Quant temps solen tardar a recuperar la salut?

Un cop instaurada la malaltia, la recuperació pot durar

anys i encara que no es pateixi cap crisi, sempre més s'ha d'estar a l'aguait. També hi ha casos extrems que no es recuperen mai. De fet es tracta d'una malaltia seriosa que pot esdevenir crònica. Tanmateix es considera l'únic trastorn psiquiàtric que pot conduir a la mort per si mateix.

Per quin motiu es sol caure en aquesta malaltia?

Els motius no són concrets, però sí que es donen en persones amb algun tipus de problema en no sentir-se acceptades per la societat, per això en l'adolescència, que és un temps de formació, si no es tenen les idees molt clares és una època de risc. Es pot donar en persones introvertides, amb manca de seguretat en sí mateixes, amb dependència, por de no saber madurar, persones perfeccionistes que els costa molt d'enfrontar-se a situacions de frustració o d'haver comès errors. Es parla d'una vulnerabilitat cap al trastorn i d'uns factors que poden ser els desencadenants de la seva aparició. També s'ha de dir que si abans no es coneixia gaire aquesta malaltia i ara cada vegada va en augment, és pels canvis que s'han anat produint en la manera de menjar. Hi

té molt a veure l'augment de la ingesta del que s'anomenen calories buides: calories que no aporten energia però sí que engreixen i que es troben en els greixos i sucres de brioxeries, "xuxes", bosses de snacks, begudes edulcorades i menjars ràpids (fast food) i en la disminució de la ingesta de verdures i fruites en l'alimentació, perquè el sobrepès i l'obesitat que comporta aquella alimentació, també són trastorns de la conducta alimentària que poden desembocar en un problema d'anorèxia i/o bulímia ja que, com hem dit abans, aquest també podria ser un dels motius pels quals una persona no se sent ben acceptada per la societat.

Com ajudes les persones que la pateixen?

La meua ajuda és parlar molt amb elles i derivant-les a un professional de la salut mental quan la importància del cas ho requereix. El psiquiatre, amb l'ajuda d'altres metges especialistes (endocrinòleg, p. e.), en fa el diagnòstic i el psicòleg el seguiment i decideix la teràpia oportuna.

Creus que la imatge de dones extremadament primes a les passarel·les i a la televisió pot actuar com a desencadenant de la malaltia?

Sí, crec que la imatge de les dones extremadament primes són un factor predisposant a la malaltia, però no només elles sinó tot el bombardeig dels anuncis, les propagandes i alguns programes de telescombraries on persones que triomfen no és perquè siguin grans professionals, ni per la seva intel·ligència o capacitat intel·lectual, sinó que triomfen simplement pel seu físic.

Quin consell donaries a les persones que pensen que en poden tenir algun símptoma?

El consell que m'agradaria donar-los, és primer de tot que siguin sinceres amb elles mateixes, que no amaguin el cap sota l'ala i que reconguin que quan una persona es salta àpats o que, quan ha menjat vomita encara que no s'ho provoqui, és que té un problema i un cop ha fet el gran pas de reconèixer-lo ha de buscar ajuda professional perquè sola no se'n podrà sortir i com més tard a buscar aquesta ajuda més difícil serà la seva recuperació.

LA IMPORTÀNCIA DE LA VACUNACIÓ ANTIGRIPIAL

MONTserrat VERdagUER CLAVE, METGE DE FAMÍLIA, ABS PALAfrUGELL
ESPECIALISTA EN PSIQUIATRIA

La GRIP és una malaltia que pot donar problemes mèdics importants.

Es calcula que entre el 5% i el 20% de la població general i fins al 50% de les persones internades en institucions tancades emmalalteix de grip cada any.

Les persones d'edat avançada, les que tenen malalties cròniques, les embarassades que es troben en el segon i tercer trimestre de l'embaràs poden patir la malaltia amb una major gravetat; és freqüent que presentin complicacions i que requereixin, fins i tot, ingrés hospitalari, generalment degut a pneumònia o descompensació de les seves malalties.

La vacunació antigripal és la mesura de prevenció més important per prevenir la grip i les seves complicacions.

L'eficàcia de la vacuna està relacionada amb la seva capacitat per desenvolupar anticossos que eviten l'adquisició de la malaltia.

Persones que s'haurien de vacunar:

- Persones de 60 o més anys d'edat.
- Persones internades en institucions tancades, residències.
- Adults i nens amb malalties pulmonars i del cor i els que pateixen asma.
- Pacients diabètics.
- Malalties cròniques del fetge i del ronyó.
- Dones embarassades.
- Persones que per la seva professió poden transmetre la grip a persones d'alt risc (sanitaris, treballadors de residències...).

El període òptim per vacunar-se és entre l' 1 d'octubre i el 30 de novembre.

La vacuna no s'ha d'administrar a persones que han patit reaccions al·lèrgiques anteriors i persones amb malaltia febril aguda.

Aconsello que tothom s'animi a vacunar-se.. Com més persones es vacunin, menys grip tindrem!

LITERATURA I CONTES

EL CRIT

CARLES MASCOSO MOLANO

Des de la torre de la casa pairal, la bella pubilla s'acomiada del seu estimat noble daurat, d'aquell que rep homenatge de tota nació. Ara que ha marxat, es lliura al plaer. La seva consciència està tranquil·la i d'altra banda sap que ningú no la veu. Es recolza en un merlet i es deixa acariciar; la brisa de la mar flueix amb calma. Però sap que no tot el que prové del pèlag és manyac. La torre li ho recorda; els pirates no fan escarafalls de penetrar terra endins si el botí ho mereix. Sí, l'amenaça de ser capturada i retinguda fins que es lliuri el rescat. Però també sap que hi ha altres formes de captiveri; un matrimoni concertat i amb absència d'amor. A l'endemà s'ha de casar. Sospira per la llibertat, encara que sigui un bocí. El seu crit silenciós arriba a un oient. I qui té aquesta facultat de sentir els desitjos? No pas un home.

La condemnada vol satisfer la seva última voluntat: passejar descalça per la platja. La Potència de la nit imbueix valor a la fugitiva, que deixa la llar i corre pel bosqueró de pins. Arriba a la platja. Ella no sap que no està sola. Es

Fotografia: Xavier Grañén

descalça i es dona la satisfacció. Ja està, ha entrat als seus dominis, ara li pertany. La sotmet amb un sortilegi. Hipnotitzada, s'allunya de la riba. Els turmells, els genolls, les cuixes, la cintura, els pits, el coll; l'aigua la cobreix sencera. Dagon, el dimoni del mar, la recull amb delicadesa.

SENSACIONS

VIKKI BENITO

Comença a ploure i el dia no convida a sortir. Decideixo anar a la biblioteca que vaig veure quan m'acompanyaven a l'habitació ahir a la tarda.

L'estança situada a la primera planta d'aquesta masia del segle XVIII té centenars de llibres a les lleixes que ocupen tres de les quatre parets de l'habitació. A sud s'obre un gran fines-tral per on ara regalimen les gotes d'una pluja fina i intensa.

Torno a les lleixes on els llibres, disposats amb una delicadesa extrema, conviden a escollir-ne un i a estirar-se sobre un sofà de color vi intens de suau textura, per delectar-se d'una tranquil·la lectura.

La tria feta a l'atzar, recau sobre un llibre que recull part de les obres pictòriques del postimpressionista Paul Cézanne. Obro el llibre i fullejo les primeres planes, de sobte m'aturo a observar la fantàstica composició del quadre que atrau la meua mirada. Batejat amb el nom de "L'Estaque", és una imatge d'aquesta vil·la marinera francesa situada al nord-est de Marsella, on el pintor amb la seva família passava els estius.

Des de la seva habitació, el pintor plasmà una escena marinera. En primer terme un conjunt de teulades, amb el

campanar de l'església al fons, i a l'esquerra la xemeneia d'una antiga fàbrica. Les copes d'uns verdosos pins emmarquen el paisatge mediterrani on l'horitzó separa un mar d'un blau intens, amb petites cabretes, d'un cel ple de petits núvols blancs i altres de molt més grisos que auguren un xàfec imminent.

Posposo l'observació de la il·lustració i em fixo en dos canelobres de fusta pintats d'un verd provençal, que podrien ser d'algun antic castell medieval que flanquegen l'ampit d'una xemeneia encesa amb flames que ballen com seguint el ritme d'una òpera de Mozart.

Una copa de conyac de l'època de Napoleó amb vora daurada deixa entreveure les restes d'un licor que emborratxa l'ambient amb dolça aroma. Les llums del jardí, les del foc i les de les espelmes distribuïdes en estudiats espais, desprenen un aire romàntic i una calidesa incomparable. M'acosto a la finestra i fixo la mirada a fora on a tocar de les finestres de la façana lateral de la masia observo les buguenvíllees florides d'un color fúcsia intens.

De sobte el ring-ring d'un telèfon em distreu i mig trenca l'encanteri del somni d'un cap de setmana a l'Empordà.

Fotografia: Paco Dalmau

EL MODEST QUE HE CONEGUT

MARTÍ SABRIÀ

Amb la tardor incipient i els primers vespres de fred, en la vigília de Tots Sants i dos dies abans de fer 82 anys, ens ha deixat en Modest Cuixart, un dels més grans artistes plàstics catalans del segle XX.

Oblidat per bona part de la societat artística catalana, els darrers anys, pels mateixos que ara s'afanyaran a lloar la seva obra, ha estat sens dubte el gran revolucionari de l'adormida pintura catalana des dels anys 50.

Cuixart com Pla i Miserachs, va cometre la temeritat de fugir de la gran ciutat per instal·lar-se a l'Empordà i això els va costar a tots tres el distanciament de la cultura oficial de la que es mou entre la Rambla i la Diagonal, entre el Palau Moja i el Palau Robert, la que esmorza al pati dels Tarongers el dia de Sant Jordi. No puc ni vull saber per què aquesta opció d'alguns artistes, els allunya de la cultura oficial d'aquest petit país sense estat.

Tampoc sé ni puc parlar de la seva obra artística, però m'agradaria parlar del Modest que he conegut en aquests anys d'estada a Palafrugell.

Aquest geni creatiu i aquest home cultivat conegut de l'obra dels grans pensadors, es va guanyar entre els

amics i coneguts, l'apel·latiu de "el mestre", no només pels seus amplis coneixements intel·lectuals sinó per la seva gran capacitat didàctica i les seves invitacions constants a la reflexió, des d'una visió alta i planera alhora.

Però en Modest ha estat sobretot un gran afalagador, no només de les dones, per les quals sentia i no amagava un extremat delit, sinó per les persones més senzilles per a les quals sempre tenia una paraula amable i una pregunta fàcil de respondre, que feia que l'interpel·lat es sentís capaç de passar conversa amb el mestre amb tota naturalitat.

Aquesta empatia extrema, aquesta capacitat d'extreure de cada conversa tot el suc, aquesta predisposició a seure en totes les taules i de tastar tots els plats, van fer d'en Modest un artista, potser massa allunyat dels corrents oficials, però molt proper a la gent que el va conèixer i que indefectiblement el va estimar.

La seva pervivència en la història artística de Catalunya està garantida, però per guardar el seu record a molts no ens caldrà cap obra, ens en sobra amb el que ens va ensenyar.

**Al final, el gran viatge entre el que tens
i el que desitges no era tan llarg.
Tens un Toyota Avensis Wagon per 275€/mes.**

84 quotes mensuals | TAE: 5,99% | Entrada: 6.245 €

Conduir un Toyota Avensis és gaudir de la tecnologia més avançada i d'un nivell superior de confort per fer que cada viatge sigui una experiència gratificant. Condueix-lo per 275€/mes amb l'equipament de sèrie següent:

- 9 Airbags (incloent-hi airbag de genoll per al conductor)
- Cruise Control (excepte versió 1.8 VVT-i)
- VSC + TRC + BA
- Llantes d'aliatge de 17" (excepte versió 1.8 VVT-i de 16")
- Climatitzador automàtic amb regulador dual
- Retrovisors exteriors tèrmics, regulables i plegables elèctricament

Toyota Avensis. The Quality Experience.

TODAY TOMORROW TOYOTA

**GARANTIA
3 ANYS**
o 100.000 km

Informació i prova:
902 342 902

Comercial Totauto S.A.

Ctra. Nacional II Km. 709 · FORNELLS DE LA SELVA / Pl. Josep Tarradellas 12 · FIGUERES
Ctra. Sant Joan de les Abadesses 70 · OLOT / Ctra. de Mata s/n · BANYOLES
Ctra. Accés Costa Brava 188 · BLANES / Ctra. Palafrugell - Palamós · MONT-RAS

* Toyota AVENSIS Wagon 2.0 D-4D dièsel 126 cv, Sol 5p, PVP 25.660€. Finançat a 84 mesos. Entrada: 6.245€. Quotes de 275€/mes. Comissió d'obertura (2,5%): 485,38€. TIN: 5,07%. TAE: 5,99%. Preu total a terminis: 29.830,38€. Vàlid fins al 30/11/07 a la Península i les Balears per a vehicles en estoc. Oferta financera de Toyota Kreditbank GmbH, sucursal a Espanya. REBE: 07/42582. Model visualitzat Toyota AVENSIS Wagon Sol. Emissió CO2 (g/km): 155. Consum Mitjà (l/100km): 5,8.

ESPORTS

FAMÍLIA DEL RÍO-ESCRIBANO, UNA FAMÍLIA MONT-RASENCA DEDICADA A L'ESPORT

IRENE GENÍS

En Paco, la Rosa, la Tamara i en Víctor, de 47,48,18 i 12 anys respectivament, són una família mont-rasenca que practiquen l'atletisme. En Paco és molt conegut perquè és el nostre carter. Actualment la seva filla, la Tamara, està al CAR de Sant Cugat becada per la Federació i en Víctor, el menut, comença a fer els seus passos a la pista.

En Paco i la Rosa ens han rebut a casa seva i els hem pogut fer aquesta entrevista.

En Paco es dedica a fer esport des dels 11 anys i diu que va triar aquesta modalitat perquè jugant a futbol era molt dolent: "Va ser a l'Institut de Palafrugell que el professor de gimnàs, el Sr. Ramos, em va animar a participar en un cros escolar i vaig quedar 6è i des d'aleshores ja no he deixat de córrer."

La Rosa, a València, jugava a handbol i quan va arribar aquí, als 23 anys, va preferir practicar l'atletisme al bàsquet, que era l'altra alternativa d'esport femení a escollir.

La Tamara va participar, amb només 2 anys, en una cursa d'1 Km que es va fer a Amer, i en Víctor va començar amb el futbol, no li va agradar i de moment s'ha decantat cap a l'atletisme.

Cadascú en la seva especialitat, entrenen cada dia a l'estadi Josep Pla i Arbonès, i la Tamara ho fa al CAR de Sant Cugat.

En Paco té els rècords de Catalunya de 3.000 m llisos en pista coberta i a l'aire lliure i el de 3.000 m obstacles a l'aire lliure.

La Rosa, rècord d'Espanya de pentatló, heptatló, d'alçada, triple salt i weigth pentatló de llançaments.

Amb una vida tan intensa, com combineu família i esport?

El nostre gran avantatge és que tots dos som carters; això vol dir treball intensiu al matí i la tarda lliure. I a casa, molta organització. Cadascú té les seves tasques assignades

Feu alguna dieta especial?

La nostra dieta és la mediterrània. Hem de mantenir el pes si volem continuar competint.

Teniu algun tipus d'ajuda per als desplaçaments a les competicions internacionals?

Sí, una petita ajuda municipal que cobreix només la inscripció a les competicions internacionals. La Federació paga l'equipament, excepte el calçat esportiu, però com que aquestes competicions són sempre en temps de vacances, ho aprofitem per fer turisme. Així els estalvis per a les vacances els invertim en turisme i competició. I ens va bé, perquè hi ha viatges que surten caríssims.

Una anècdota divertida:

En Paco diu que en una mitja maratón de Granollers, al grup del capdavant, tres marroquins que corrien just davant seu

se li van dirigir un parell de vegades en àrab; suposa que en ser tan morenet el devien confondre.

I una altra per oblidar:

La Rosa diu que quan era sènior convocaven les 4 primeres classificades al campionat d'Espanya per anar amb la selecció espanyola a la copa d'Europa de combinades. Ella havia quedat 4a, però com que era la primera vegada i no la coneixien, van convocar la 5a. Diu que això li va fer molt de mal.

Bons records:

Rosa: "Tots els amics que hem fet d'aquí i d'arreu del món són gent molt i molt maca."

Paco: "Amb una noia mexicana i un noi de Sardenya que es diuen Del Río com jo, hem fet una amistat molt entranyable."

Un objectiu:

"El Mundial d'hivern (2008) de pista coberta i cros a França, i l'Europeu d'estiu (2008) a Eslovènia."

Una il·lusió:

"Poder continuar practicant esport com fins ara i no tenir cap tipus d'impediment per fer-ho."

Palmarès familiar

Rosa: 4 vegades campiona del món en diferents modalitats. 4 vegades campiona d'Europa en diferents modalitats. 7 vegades subcampiona d'Europa en diferents modalitats.

Paco: 1 subcampionat del món de 3.000 m en pista coberta. 1 campionat del món de cros per equips. 1 campionat d'Europa de Cross per equips. 3r classificat al campionat d'Europa de 3.000 m obstacles. 3r classificat al campionat mundial de 3.000 m obstacles.

Tamara: Campiona d'Espanya de pentatló, juvenil i júnior. Subcampiona d'Espanya, cadet, juvenil i júnior en proves combinades. Subcampiona absoluta de Catalunya de salt de llargada.

Fotografies cedides per la família Del Río-Escribano

EL MÓN MENUT

L'EDUCACIÓ DELS MÉS PETITS

MERITXELL GASPÀ LLOBET. Directora de la Llar d'Infants El Gira-sol de Mont-ras

Des de fa uns anys tot el personal educatiu de l'escola bressol El Gira-sol de Mont-ras, així com la resta de professionals que treballen diàriament amb infants de 0-3 anys, creiem que cal reflexionar sobre la importància de l'educació en aquestes edats primerenques.

Sovint, al carrer, sentim a dir: aquest nen és petit, no "s'entera" de les coses, si l'enganyem no se'n adonarà. Però això és un greu error. M'agradaria que reflexionéssiu sobre aquelles vegades que els infants petits us han fet adonar de coses del vostre entorn, o recordar coses que els heu dit dies abans, i que vosaltres ja havíeu oblidat. Per aquesta raó és important ser coherent amb els infants, si se'ls promet quelcom, cal complir-ho, i si se'ls explica alguna cosa, cal ser coherent amb el que se'ls ha dit.

Per aquesta raó, des dels centres educatius expliquem sempre als infants tot allò que realitzarem i intentem que poc a poc vagin comprenent el perquè de moltes de les activitats diàries. Sovint, també, intentem realitzar davant seu hàbits que creiem que han d'anar aprenent, per exemple rentar-se les mans abans de menjar o estar asseguts per mirar contes, ja que hem de tenir molt clar que els infants són uns grans imitadors dels adults, i nosaltres som el seu referent.

A les escoles ensenyem als infants unes rutines que els permeten anar adquirint hàbits, que els ajudaran a formar-se com a persones, per exemple recollir allò que han usat, cuidar el material del centre educatiu, i respectar els altres companys tot compartint el material. Som conscients que l'aprenentatge de tots aquests hàbits és lent, però permet als infants adquirir autonomia, que és un dels nostres objectius.

Per aconseguir tot això cal tenir en compte el temps. Avui en dia, tothom té pressa per anar a treballar, pressa per sortir de treballar, pressa per comprar el sopar, fer-lo, descansar 5 minuts i tornar a anar ràpid. Els infants encara tenen la sort d'anar a poc a poc, cal que els deixem gaudir del seu temps i els respectem aquest temps propi. Cada infant té uns ritmes diaris, i els adults els hem d'ensenyar tenint en compte aquests ritmes, que no determinen que un infant sigui millor o pitjor, sinó que el fan diferent, original.

Cada matí abans d'arribar a l'escola els nens i nenes fan grans descobertes, tot arribant al centre educatiu: molts veuen formes noves, colors nous, cares noves, i necessiten temps per gaudir i aprendre tot això, que després en molts casos expressaran a l'escola. Per aquesta raó és important arribar tranquil·lament al centre educatiu i compartir el moment d'entrada amb l'adult, ja sigui un familiar o la mestra que l'espera amb la il·lusió de començar un nou dia junts.

A l'escola bressol de Mont-ras treballem amb els infants respectant el temps que necessita cada nen i cada nena per

Fotografia cedida per Meritxell Gaspa

aprendre, per observar i per dur a terme allò que anteriorment ha après. Aquest sistema de treball ajuda els infants a ser més feliços, i a la vegada, els permet sentir-se més segurs, en relació amb el que fan cada dia.

Aquest sistema de treball es basa a deixar mitja hora de marge per entrar a l'escola, de manera que els infants poden anar arribant tranquil·lament, fet que facilita poder esmorzar sense presses a casa. Un cop arriben a l'escola poden fer joc lliure per racons. Els racons són espais creats per les educadores de l'aula, on els alumnes poden trobar joguines, material per pintar o manipular, etc. Això els permet escollir el material amb el qual volen jugar, sempre respectant les normes de l'aula. Aquesta manera de treballar ajuda els infants a adquirir criteri propi, en el si d'un entorn educatiu creat per professionals. Durant el matí els alumnes realitzen activitats basades en l'experimentació i la manipulació, que és la manera més positiva d'adquirir nous aprenentatges en aquestes edats, mentre que cada infant pot anar observant i manipulant en funció dels seus interessos.

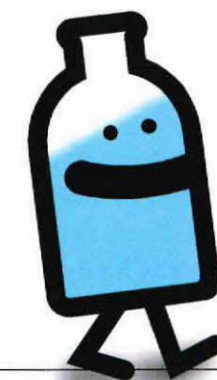
La tasca dels professionals en aquest sistema de treball és conèixer a fons cada infant de l'aula, saber-lo tractar de manera específica i tal com ho necessita cadascun i fer un seguiment del desenvolupament que cada infant fa davant de les diferents propostes de materials i activitats, que van variant durant el curs.

Tot això genera que hi hagi una gran cooperació entre nens i nenes i professionals, una relació diària que crea un vincle afectiu molt i molt gran, que considero que és, a la vegada molt enriquidor per a les dues parts.

EL MÓN MENUT

FEM FLORS DE NADAL!

ISABEL ANTÚNEZ

No em llenceu!!

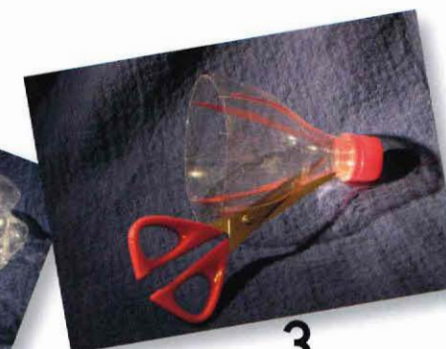
Mireu quina flor de Nadal més bonica que podem fer amb una ampolla de plàstic de 2 litres. Si en feu més d'una tindreu un ram ben preciós per decorar la vostra taula de Nadal.

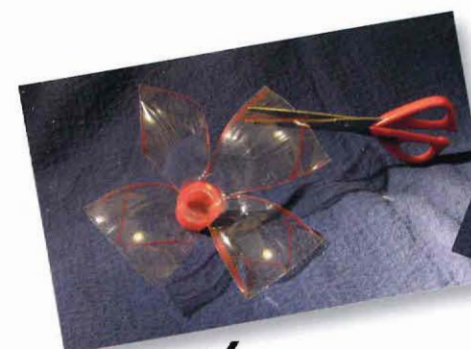
1
Agafeu una ampolla de plàstic de dos litres.

2
Talleu-la més o menys per on hi ha l'etiqueta.

3
Feu-hi 4 talls fins a arribar quasi al tap de l'ampolla.

4
Corbeu cada part endarrere i talleu els angles de cada tros.

5
Ara la podeu pintar o enganxar-hi paper de seda de color vermell amb cola blanca o vernís.

6
Feu un forat al tap, passeu-hi un pal i al mig del tap poseu una mica de paper de seda groc o plastilina. Amb el plàstic que ens ha sobrat retalleu fulles. Mireu que bonica que ens ha quedat!

FEM L'EQUIPATGE VIATGE AL PERÚ

GLÒRIA VIDAL

Hola a tots.

La majoria de vosaltres no em coneixeu, d'altres em deveu tenir vista del poble i us deveu preguntar quin és el motiu d'aquesta presentació, no?

Doncs bé, amb la publicació d'aquesta nova revista em van demanar que redactés unes ratlles sobre una de les meves grans aficions: viatjar. No és que sigui l'única persona del poble que viatja (espero que no!) però en aquesta ocasió m'ha tocat a mi i en la propera serà un altre mont-rasenc que us explicarà la seva experiència.

Bé, anem al cas que ens toca. Jo us explicaré un dels meus viatges a Sud-amèrica, concretament al Perú (bressol de la cultura inca). Un país fascinant ple d'espectaculars jaciments arqueològics, uns paisatges idíl·lics i una gent meravellosa.

Aquest viatge el vam emprendre la Patrícia, en Josep i jo mateixa el novembre de fa uns 2 anys. A les nostres mans només hi teníem el bitllet d'avió d'anada i tornada i la reserva de les dues primeres nits a l'hotel de Lima. Una cosa sí que teníem clara: que aquest havia de ser un viatge inoblidable.

Després d'un munt d'hores d'avió, vam arribar a Lima, capital del Perú. Pel meu gust, la ciutat en si no és res de l'altre món. Una ciutat grisa i emboirada amb pocs llocs interessants a destacar, tret de la plaça d'armes, la catedral, el convent de San Francisco (amb la seva cripta plena d'esquelets) i potser un dels llocs que més em va agradar, el barri de Barranco, un barri bohemí apartat del garbuix i al costat de l'oceà Pacífic. La resta de la ciutat, francament es pot passar per alt. Després de descansar un dia a Lima, vam començar el que seria el nostre viatge de veritat cap a la vall sagrada dels inques, concretament a la ciutat de Cusco (que en quítxua significa melic del món). Per als inques, Cusco era el centre de l'univers. No sé si és o no el melic del món, el que sí que us puc assegurar és que Cusco és una ciutat preciosa, com si d'un poble de pessebre es tractés, amb una llum espectacular que fa que tot el que se'ns posi al davant sigui d'una bellesa inigualable.

A Cusco, hi vam passar més dies del compte, ja que per causes climatològiques vam desistir de la nostra idea inicial d'anar cap a la selva peruana. Aquesta decisió va ser del tot encertada perquè hi ha molt per veure en aquesta zona del Perú.

Als voltants de Cusco hi ha molts jaciments inques dignes de visitar com Tambomachay, Quenko, Sacsayhuaman, Moray... i al mateix temps una gran quantitat de petits poblets on impregnar-te de la cultura i les tradicions andines com Chinchero, Pisac (amb el seu tradicional mercat dominical), Ollantaytambo, las salinas de Maras... En tots aquests indrets, hi conflueixen l'essència del Perú, restes arqueològiques de la civilització inca, així com una cultura i unes tradicions del tot envejables.

El més espectacular del viatge encara havia d'arribar. Vam agafar un tren de vapor que porta de Cusco fins a Aguas Calientes per l'endemà de bon matí emprendre el camí de l'espectacular Machu Picchu, amb raó, una de les 7 meravelles del món.

El dia es va aixecar gris i plujós, però de cop, com si d'una cortina es tractés, els núvols van desaparèixer i ens van deixar veure una ciutat inca impressionant. És una sensació que mai no oblidaré. Sembla estrany que en aquell cul de món, enmig de la selva, hi pugui haver una ciutat d'aquelles dimensions! Nosaltres ens vam atrevir i vam realitzar la pujada al Wayna Picchu, el pic que s'eleva sobre el santuari i que serveix com a teló de fons al monument, la pujada va ser dura, però la recompensa va arribar amb les panoràmiques del Machu Picchu des de les alçades.

La nostra estada a Cusco es va acabar i va arribar l'hora de visitar un altre punt mític del Perú, el Llac Titicaca. Un altre cop vam agafar el tren (un dels trens que fa el recorregut a més altitud del món, concretament a 4.319 m sobre el nivell del mar) i vam fer un recorregut de 10 hores asseguts en un banc força incòmode, tot i que el paisatge de la puna peruana et feia oblidar el mal de cul que començàvem a patir. El tren es va parar a mig recorregut al punt més alt del trajecte, a la Raya. Entrada la nit arribàrem al nostre destí, la ciutat de Puno. Llavors començava un altre cop la dura feina de trobar allotjament per passar la nit. Puno és el poble

més gran que hi ha a la riba del llac Titicaca, però no és res de l'altre món. El que sí que és espectacular del llac, a més de les seves dimensions (és el llac navegable més alt del món a 3.812 m sobre el nivell del mar), són les diferents illes que hi ha escampades pel mig del llac.

A destacar les illes flotants dels uros, totes fetes de totora, una mena de joncs amb els quals els seus habitants construeixen les cases, les barques, a més d'utilitzar-los com a aliment, ja que la seva arrel els aporta molts nutrients. No podem deixar d'esmentar les més grans, com Taquile i Amantani, on els seus habitants viuen en comunitat, aïllats de la civilització, sense aigua corrent, llum, ni cap mena de luxe ni comoditats d'aquestes a les quals nosaltres estem tan acostumats.

Després de visitar el llac i les seves rodalies vam tornar a posar-nos en marxa. Aquest cop l'autobús ens portaria fins a Arequipa, la ciutat Blanca sota els peus del mític volcà Misti, on no fa gaire van trobar el cos congelat d'una nena inca, la mòmia Juanita.

Arequipa és una ciutat més moderna i progressista, té moltes coses per visitar com el museu on es troba la mòmia abans esmentada, la catedral, la plaça d'armes, el convent de Sta. Catalina..., però el motiu de la nostra visita no era la ciutat, sinó realitzar un trekking pel canyó de Colca, un dels més profunds del món, i poder veure el còndor, animal que dóna nom a la vall on es troba situat el canyó, la vall del Còndor.

El temps d'estada es va anar acabant després de 23 dies en terres peruanes i vam començar el camí de tornada cap a casa nostra, amb la motxilla carregada de records i l'experiència d'haver viscut uns dies, entre la gent del Perú, entranyables.

Espero que no us hagi avorrit amb les meves històries, ans al contrari, que us hagi fet venir ganes de visitar el Perú o si més no de viatjar i conèixer món, que és una de les coses que t'enriqueix més personalment en aquesta vida. Fins aviat.

Fotografia: Glòria Vidal

Robert Xicoira Corredor

Compra, venda i restauració de mobles antics

C/. Saureda, 16
17253 MONT-RAS

Tel. 609 78 15 49

 BOSCH, S.A.

RECANVIS PER A AUTOMÒBILS I MAQUINÀRIA
CARRETERA PALAMÓS, S/N
17253 MONT-RAS (Girona)
TEL. 972 30 55 61 - FAX 972 30 59 46

C/. Blas de Otero, 8
PALAFRUGELL (Girona)
jabonester@xarxacontrol.es
Tel. 972 61 24 26 Fax 972 61 24 62

XINO-XANO PER MONT-RAS I ELS SEUS RODALS

ANEM A CAN BULORDA

JOSEP I ENRIC GENÍS

Dificultat: Baixa

Durada: 2 hores (anada i tornada)

Punt de Sortida: Plaça de l'Ajuntament de Mont-ras

Sortirem de la plaça de l'Ajuntament. Com que l'itinerari no presenta cap dificultat, per als qui no en coneixen els noms, anirem anomenant les cases més antigues que trobem.

Iniciarem el camí pel carrer de la Font en direcció sud. Trobarem a la nostra esquerra can Biel, can Massot i cal Mariner; can Colom, a la dreta; i novament a l'esquerra, can Martorell i can Calitu (abans can Pistol).

Arribarem a l'encreuament del carrer de la Font amb el carrer de la Font del Rei. Enfilarem el carrer de la Font del Rei amunt, just al xamfrà de l'hort de can Tià Bosch que ens queda a la dreta. A l'esquerra trobarem can Xaró, can Tauler, can Gassiot (abans can Vilar, d'on va sortir l'àvia Marieta, àvia de Josep Pla), cal Déu i finalment can Cornellà; a la dreta, els suros i pins del puig de Cucalà.

Anirem tirant xino-xano fins a la urbanització de can Burjats (per a nosalt es Rec gran). Agafarem el camí de la dreta, sense deixar els carrers asfaltats, en direcció a la Font del Rei. Deixarem la urbanització i si ens girem tindrem una magnífica vista sobre la plana de Mont-ras i veurem l'horitzó del mar damunt la platja de Castell.

Enfilarem el camí de terra que mena a la font del Rei, passant per can Molines. Allà el camí fa baixada fins arribar al passallís, on s'ajunten la riera de Bumalera i la de Sois. Travessarem la riera pel passallís i si volem beure ho haurem de fer de l'aigua que corre, perquè la

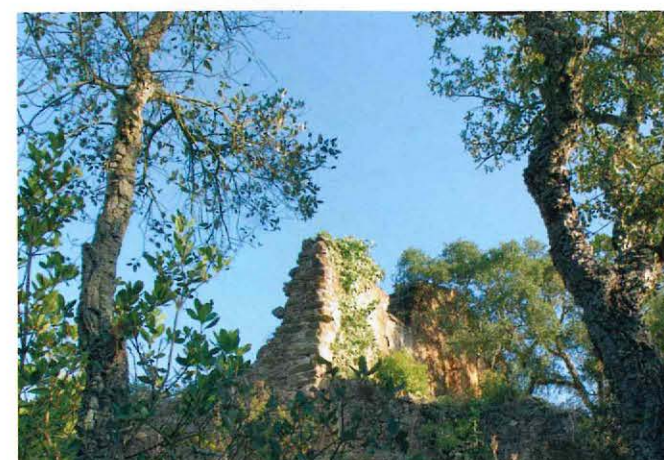
font fa molt temps que no raja a causa de la sequera i l'abandonament.

Emprendrem el corriol que puja seguint el curs de la riera. Passarem pel que havia estat l'hort de cal Déu, un dels horts de més anomenada de Mont-ras, que l'Ernesto regava amb un poal traient l'aigua de la riera que allà hi feia una bassa.

Seguirem corriol amunt per una zona obaga i verda, mentre el pendent s'enfila en el tram final. A l'esquerra, quasi imperceptibles, trobarem les feixes dels horts de can Bulorda, ara un bosc espès de pins bords, brucs i bardisses, fins a desembocar a l'era de can Bulorda. A can Bulorda, ara en runes, hi va néixer una mont-rasença ben coneguda: la Gracieta de can Turró per uns i de can Bulorda per altres. Sota la casa de la banda de ponent, hi veurem més feixes.

Per tornar agafarem el camí que ve de Vall-llobrega, en direcció nord, fins que passat mig quilòmetre trobarem el camí que baixa de Fitor i que seguirem de baixada passant per la barraca del Rei, on abans hi havia un oliver i ara un bosc de pins i algun roure eixerit.

Tot seguit ens trobarem de nou a la font del Rei i des d'aquí refarem el camí d'anada en sentit contrari. En arribar a la urbanització tornarem a contemplar una magnífica panoràmica de la plana de Mont-ras fins el far de sant Sebastià. Si el dia és clar, recomanem fer fotografies del paisatge i d'algunes oliveres mil·lenàries.

Fotografia Xavier Granén

GASTRONOMIA

LA CUINA DE NADAL

EULÀLIA CORBALL

Mentre que a l'estat espanyol, l'àpat més important de les festes nadalenques acostuma ser el de la nit de Nadal "la nochebuena", a Catalunya és el dinar de Nadal el més important de la nostra tradició gastronòmica.

Ha estat aquesta la data clau del retrobament familiar, tal com deixa clar la coneguda dita de "per Nadal cada ovella al seu corral". És en aquest encontre familiar on hem de buscar les raons per les quals s'acostumava a celebrar l'àpat més important de l'any. Un títol que després es compartí amb el de la festa major i actualment i feliç, són molts altres els dies i les raons que trobem per compartir i celebrar grans àpats.

El receptari nadalenc és ampli, però en general a l'Empordà no s'entén el Nadal sense l'escudella. No aquella escudella amb arròs i fideus, que els anys de postguerra era el plat de cada dia feiner, només substituït els diumenges per un plat d'arròs negre fet generalment amb conill i salsitxes als masos i amb llagosta, tan abundant aleshores, als nuclis mariners.

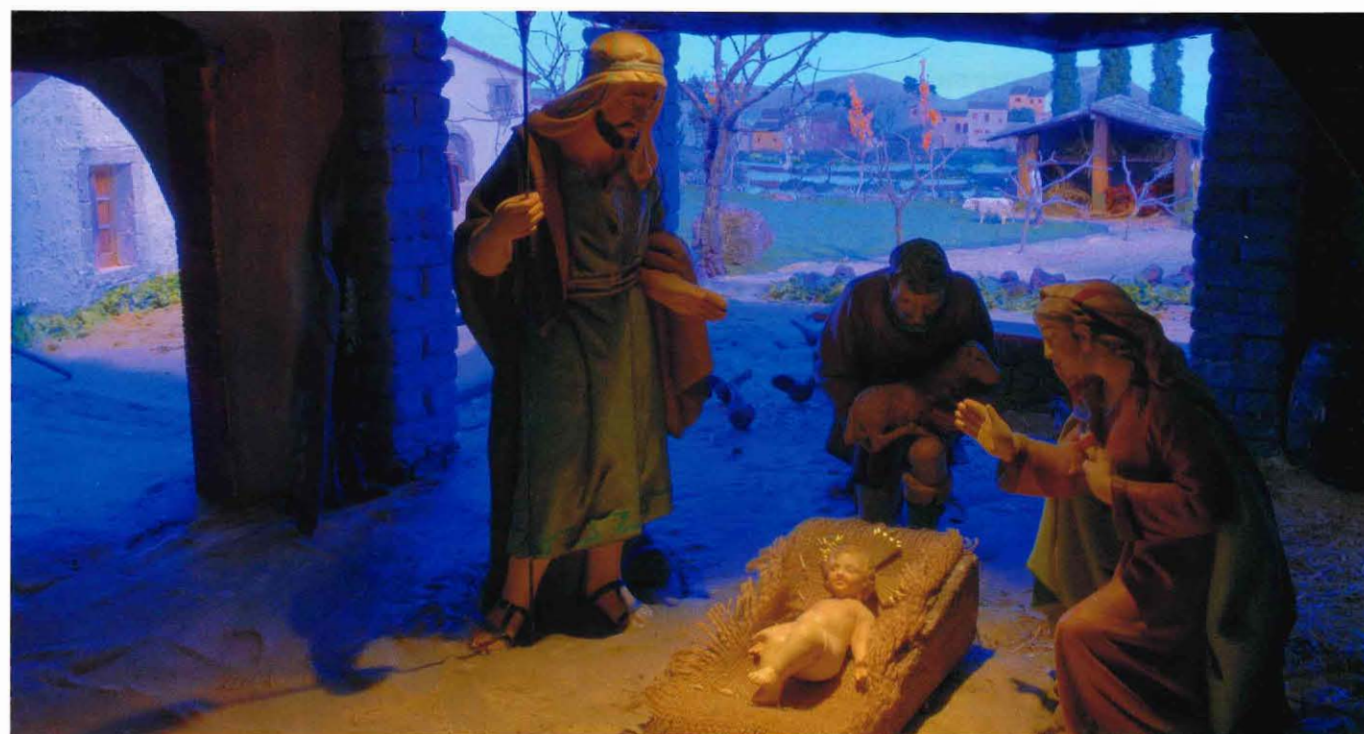
L'escudella de Nadal és una escudella molt més rica que a banda de l'àpit, la ceba, la carrota, la col i la patata i alguna carcanada de gallina vella, porta tota mena de carns; porc, xai, vedella, pollastre i la botifarra negra.

Del pollastre les ales i el pit, però també el pedrer. Del porc el peu, l'orella, i uns quants talls de pit i si pot ser un tros d'os de pernil que no sigui ranci. Del xai un brasó i de la vedella un bon tros de magre i un bon tros d'os. Per reforçar i espesir el brou un tall ni gros ni petit de sagí, avui difícil de trobar.

Però en realitat l'escudella de Nadal es distingeix de la de cada dia pels galets i per la pilota. La pilota és l'estrella del plat. Una bona pilota barrejada amb l'escudella o menjada amb la carn d'olla és una menja exquisida. La nostra pilota però ni tan sols en té la forma d'una pilota sinó que la fem allargassada i gruixuda però amb els extrems arrodonits.

La pilota és també el que distingeix la nostra escudella de les altres sopes de bullida tan comuns a tot Europa: "el cocido" a la Península, el "pot au feu" dels francesos, "la potée flamande" als Països Baixos o "el bollito" italià que, com la nostra escudella, consisteixen en fer bullir amb molta lentitud i paciència tot un seguit d'elements vegetals i animals, per obtenir un brou ben gustós.

Com la majoria de plats habituals a la nostra tradició culinària cada cuiner té la seva recepta, però aquesta dona bon resultat. En dono fe.

Diorama: Pere Pagès - Fotografia: Xavier Grañén

ESCUDELLA I CARN D'OLLA

1) En una olla gran posem en fred, un brasó de xai, que és la part final de cuixa un cop trets els palpissos, el pit de vedella, la costella del porc, un tall generós de cansalada virada, un coll de pollastre i les ales, el pit de la gallina, un parell de carrotes, una fulla d'àpit, una ceba i una patata tallades per la meitat, l'ull d'una col i un grapat de fesoles repelades, després d'haver-les escaldat i sobretot, una bola de sagí desfet en una mica de farina.

2) Omplirem l'olla d'aigua i al foc, que bulli almenys un parell d'hores a foc ben baix, fins a reduir l'aigua a la meitat.

3) Quan tenim l'olla al foc, farem la pilota amb un parell d'ous, carn picada de porc, un gra d'all, una mica de julivert i pa una mica sec ben engrunat, sal i pebre. Farem una massa prou espessa per poder-li donar la forma i un cop a punt la passarem per farina per donar-li més consistència.

4) Quan l'olla ja hagi bullit el temps dit hi afegirem la pilota i un bon tall de botifarra negra i unes patates pelades i enteres, deixarem que torni a arrencar el bull i que cogui encara vint minuts més.

5) Després separarem el brou, que colarem, i tornarem a posar al foc per coure els galets, com més grossos millor. Ho retirarem del foc quan la pasta encara cruegi una mica "al dente" i deixarem que s'acabi de coure fora del foc amb l'escalfor de l'olla.

6) La carn d'olla la servirem de segon plat. Però si em voleu creure afegiu al vostre plat d'escudella un tall de pilota i una rodella de botifarra negra. El resultat és francament immillorable.

vins i licors
GRAU
SA

C/ Torroella, 163
17200 Palafrugell - Girona
Telf. 972 301 835
Fax 972 611 459
info@vinsilicorsgrau.com
www.vinsilicorsgrau.com

vins i licors GRAU
els desitja Bon Nadal i un Pròsper Any 2008

TECNO METALL
P. BRIERA S.L.
 TREBALL DE XAPA AMB CNC
 INOXIDABLES, FERRO, COURE, ALUMINI, ...

Av. de Palamós, 22 A
 17253 Mont-ras [Girona]

Tel. 972 30 05 50
 Fax 972 30 05 54

LA CIUTADELLA

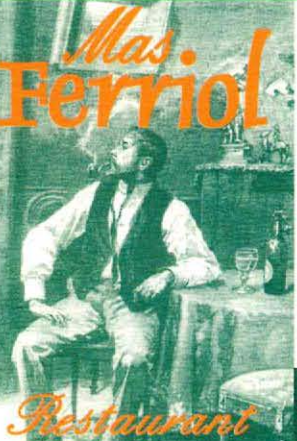
Crta. Palamós a la Bisbal, Km. 330
 Telèfon i Fax 972302571
 E-mail: laciutadella@wanadoo.es
 17253 MONT-RAS (Girona-Costa Brava)

INSTAL·LACIONS

J & J

ELECTRICITAT, FONTANERIA I CALEFACCIÓ
 C/ Ciutadella, 6 – 17253 MONT-RAS
 Tels. 609 302 394 / 619 629 325

Mas. Ferriol

Menjars casolans
 i carns a la brasa

Tel: 972 30 43 70
 barri canyelles, 14. MONT-RAS

**SERRALLERIA
 ALSINA**

C/ Torres Jonama, 60
 Tel. + Fax: 972 30 29 96

17253 MONT-RAS

AZUR-IMMO
 serveis immobiliaris

JOSEP OLLÉ FARRÉS
 administrador

Torres Jonama, 21 · 17253 MONT-RAS · Tel/Fax: 972 61 16 43
 17800 OLOT · Telèfon Mòbil: 676 48 85 96
 www.azur-immobiliaria.com · azurimmo@terra.es

**SA
 BUCADILLERIA**

c/ Torres Jonama, 53
 Tel. 972 308 523
 17253 Mont-ras

Esmorzars
 Pa
 Entrepans
 Queviures

**Narcís Gaviña
 PINTURES**

Mòbil 609415101
 Part. 972302901
 C/ Pujada Cucala, 22 17253 MONT-RAS

CALAIX DE SASTRE

Mont-ras, mont-rasenc, mont-rasença

Fa uns mesos vam llegir un personatge important de casa nostra que deia que Mont-ras és diferent. I tant!! Hi ha algun poble que hagi canviat una modesta carretereta de pocs metres d'ample, per una macrocarretera de cinquanta metres que ara benparteix el poble en dues meitats ben diferenciades? Els privilegiats de "Mont" que ho tenen gairebé tot: Bosc, Ajuntament, escoles, llar d'infants, ambulatori, església, correus... Enhorabona!. I els desfavorits del "ras", que no els queda més que la farmàcia, l'estanc i les grans distàncies que han de salvar. Conformitat. Esperem i desitgem que aquest canvi de carretera no afecti en res la nostra vida; si no hi ha accidents acceptarem amb resignació les evidents incomoditats de travessar la "gran avinguda" per traslladar-nos d'una banda a l'altra.

Però no s'acaben aquí les diferències, ja que potser és l'únic poble del món que, massa vegades, no sap ni escriure'n correctament el seu nom: Per escrit se n'ha dit, Montràs, Montrás, Mont-ràs, Mont-Ràs, Mont-Ras, Mont Ras i el seu gentilici: montrasenc... i fins i tot ben recentment, mont-rassenc. I és clar, quan és l'Ajuntament qui escriu malament el nom, algun establiment s'hi emmiralla i, de bona fe, també escriu Mont-Ras.

No sabem per què fa tant de temps que als moderns (?) contenidors on dipositar les escombraries s'hi endevina un ja descolorit Mont-Ras. I tampoc sabem

per què no l'han rectificat, si és per falta de diners o... és per deixadesa perquè tant se'ls en dóna? No hi hauria manera d'arreglar-ho d'una vegada i per sempre? Així no donem gens la imatge curosa de "poble gentil" que diuen que som.

"Apretar" mot d'ús corrent, espuri en la nostra llengua.

Alguns exemples per a substituir el mot:

El noi va *arrencar* a córrer

Les sabates m'estrenyen els peus.

Per trucar, *prem* el botó del timbre.

Pressiona el funcionari per obtenir aquest favor.

Al bus hi van tots *atapeïts*.

No m'*empenyis* que em faràs caure.

Estampeix aquí, per tal que no cedeixi a la meua pressió.

Tinc l'agenda *ben plena* de gestions que haig de fer.

Cal que *acceleris* el pas, si vols arribar-hi a temps.

Avui fa molta calor: el sol *pitja* de valent.

Si es busca bé, alguna vegada potser fins i tot caldrà un xic de paciència, sempre es troba el mot adequat a les necessitats de la frase, sense haver de recórrer a aquest nefast "**apretar**". Ja fa quaranta anys que el nostre bon amic Eduard Artells deia, escrivia i repetia una i altra vegada, i per cert i pel que es veu sense gens d'èxit, que "*en català no s'apreta res*". I no cal que perdeu el temps buscant-ne la definició al diccionari, perquè no la hi trobareu pas.

Ajuntament
 de Mont-Ras

PLÀSTICS
 LLAUNES
 BRICS

PAPER
 CARTRO

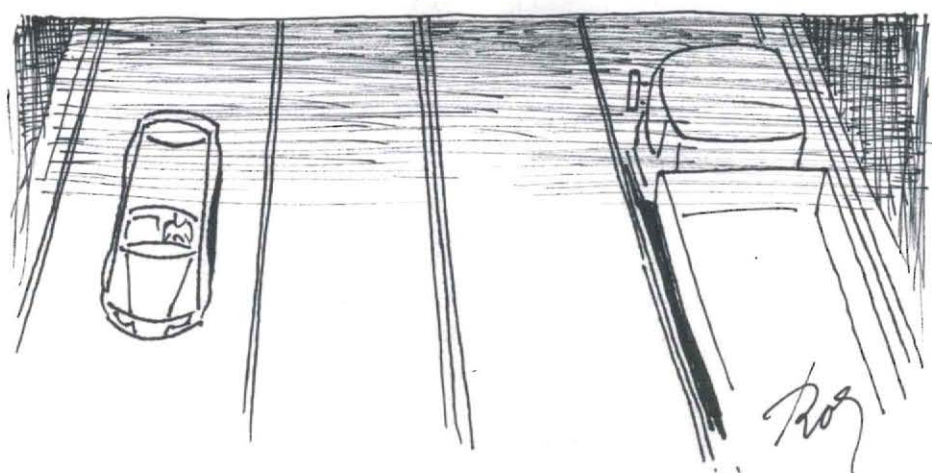
VIDRE

**UTILITZA ELS CONTENIDORS
 DE RECOLLIDA SELECTIVA!**

Cartes al director

Totes les cartes que ens envieu per a ésser publicades a la revista, les haurem de rebre abans del dia 20 de juny o del 20 de novembre a la següent adreça electrònica latorreferrera.montras@gmail.com o contactant al tel. 972 30 57 97. Els textos hauran de tenir una extensió màxima de 20 línies, i hauran d'anar acompanyades de les dades de l'autor: nom i cognom, adreça i número de DNI.

NINOTAIRES

Fco. Carrasco
PINTURA i
DECORACIÓ

Polígon Industrial - c/ Mestral (nau 2) - 17253 MONT-RAS
Tels. 972 611 752 - 660 543 555 - Fax 972 611 752

www.fcocarrasco.com
info@fcocarrasco.com

INTEGRAL DE POLIURETÀ
COSTA BRAVA
INJECCIÓ I PROJECCIÓ

Polígon Industrial - c/ Mestral, nau 2 - 17253 MONT-RAS
Tels. 972 611 752 - 660 543 555 - Fax 972 611 752

www.fcocarrasco.com
info@fcocarrasco.com

Grup Mas de Torrent
Hotels - cases - terrenys

Especialistes en gestió d'hotels i serveis immobiliaris de primera categoria.

- Lloguer i venda de cases i terrenys.
- Manteniment de jardins i piscines.
- Serveis de neteja.
- Catering a domicili.
- Reserves d'habitacions.
- Banquets i convencions.

Grup Mas de Torrent

Hotels - Cases - Terrenys

El Grup Mas de Torrent ha creat un nou projecte amb la finalitat d'ofrir serveis exclusius, per tal de satisfer les seves necessitats i per a que gaudeixi del seu temps lliure sense altres preocupacions.

Serveis de la llar: manteniment de jardins i piscines, personal de neteja i bugaderia.

Serveis personals: entrenador personal, cursets de tenis i pàdel, classes particulars, assistència a domicili, cangurs i servei de massatge i estètica.

Serveis de càtering: esmorzars a casa, el xef a casa.

Cavallers, 31-17200 Palafrugell. Tel i fax 972 611 321- Mòbil 687800789

Banc Social de "la Caixa"

Necessites un microcrèdit?

A "la Caixa" creiem en tu

"la Caixa" ha creat MicroBank, una iniciativa de l'Obra Social perquè puguis dur a terme els teus projectes professionals mitjançant la concessió de microcrèdits

a un tipus d'interès molt competitiu. Només cal que vinguis a una oficina de "la Caixa" i que ens expliquis la teva idea. T'ajudarem a començar.

LAVA

 MicroBank

www.MicroBanklaCaixa.es